

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 34 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 38 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETMÉSEK:
4-hasdos polt sor egysejt 20 fillér,
minden következőt 16 fillér.
Nyolctör polt sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, február 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A csodaszer.
- Fejérvények megbélyegzése.
- Utlimátum Szerbiának?
- Gyujtogató házaspár.
- A temetőőr lánya.
- Erkölcstelen üzelmek két kávéházban.
- Róman nagy-gyűlés Aradon.
- Apostolok házassága.
- Szerelmi kaland a főnöki irodában.
- Színészből cigányprimás.
- Rehabilitált aradi kereskedők.
- Párbaj tintával és sóskiflivel.
- Tarkaságok.
- Tárcs: Vásárhelyi sétatérén Béla cigány muzsikál.

A csodaszer.

Arad, február 11.

Az adónak, az eddigi fogalmak szerint, nem volt egyéb hivatása, hogy kiki adja meg az államnak, ami az államé. Az adótörvénynek pedig az a célja és rendeltetése, hogy mindenki a maga képessége, vagyona és teherbírása alapján fizesse, ami az államot megilleti. Ha az adótörvény az arányos, egyenlő és igazságos adó-elosztást megvalósította, akkor betöltötte a hivatását és elvégezte, amire születte.

Nálunk, ugylátszik, egyebeket várnak az adótörvényről, amellet, hogy olyan népszerűtlen dolognak tekintik. Hogy az adóerkölcsek megjavítását remélik, még hagyján, mert ez valamennyire kapcsolatban áll az adó fo-

galmával. De egyebet is. A pénzügyzetek adójának emelésével azt akarják megakadályozni, hogy az intézetek ne dolgozhassanak uzsora-kamatra. Ma pedig a képviselőházban olyan javaslat hangozott, hogy a házbéradóval utját kell szegni a házbérúzsorának.

Az egyik uzsora ép úgy, mint a másik. Időzni való. De minden inkább alkalmas a pusztítására, mint az adótörvény. Az adóemelés csak azokat sújtja, akiknek azt nem áll módjukban áthárítani. De ép a pénzügyzeteknél és különösen azoknál, amelyek magasabb kamatra dolgoznak, a felemelt adót a fél fizeti meg. Ugyan-így járnának a lakók, ha a házbérúzsora fékezése a házbéradót felszólírnák. Jól csak az állam járna, amely mindenestre több adót kapna. Csak-hogy az államnak, mint a legfőbb erkölcsi testületnek, nem lehet az az elve: hogy ahol mások többet zsebelnek, ott az államnak is több jusson.

Bizonyára nincs elzárva a mód, hogy a mai, kibuvókkal teli és szinte csak elméletben élő uzsoratorvényt a való élet számára ujjaalkossák. Nem annyira a vidék intézetei, mint inkább a főváros törpebankjai teszik sürgőssé ezt a reformot. Arra is van mód, hogy a lakók kizsákmányoltatását meggátolják. Ezt is inkább Budapest érdeke kívánja. A vidéki városok háziurainak nyolevan százaléka két-három lakást ad ki bérbe s ha egy is ezek

közül üresen marad, ez az elemi csapás erejével hat rá. A vidék házaait a községi pótdadó legnagyobb része nyomja; ha tehát a sok adó és a még több adó orvossága lenne a házbérúzsorának, akkor ez utóbbi nyavalya ellen a vidék immunizálva van. A valóságban azonban még sincs egészen így.

Adótörvénnyel szociális problémákat megoldani nem lehet. A minthogy nem szolgálhat az a gazdasági érdekellentétek mérközéseül se. Az adóvita legnagyobb részét a merkantil és agrárius érdekek összeesapása, tusája fogta le. Az ilyen csaták közben a küzdő felek elfeledkezhetnek arról, a miről szó van, ha pedig mások mellékutakra térnek le, akkor igazán kevéssel járulnak hozzá az igazságos adóviselés megvalósításához.

Hovatovább úgy fest az adóvita, mint a vurst lipráter pofozó szórakozása. A dologhoz tartozó, mélyreható bírálat helyett ki-ki pofoz egyet a gépen, amelyre gusztusa van: a bankokon, a háziurakon, a gazdákon, a kereskedőkön, az ügyvédeken és így tovább. Szép szórakozás, — de ha ezek mellett az adójavaslatok igazi hibái orvosolatlanul maradnak, akkor féltő, hogy ebben a szórakozásban az igazságnak dagad meg az arca, jobbról is, balról is. S az adó nem lesz minden bajnak orvossága, de a meglevőknek is öregbitője.

Vásárhelyi sétatérén Béla cigány muzsikál.

Ezután már csak a nótában. Mert Czutor Bélának, az országos híri hódmezővásárhelyi cigányprimásnak a mult héten kiesett a vonó a kezéből. A nevé igaz, hogy ez a Pósa-Dankó-nóta röpitette szét az országba, de a miként ennek a cigánymuzsikusknak egyénisége megérdemelte az ihletet, amelynek hevében ez a szép nóta fogant, úgy az ő művésze is méltó volt arra, hogy a tősgyökeres nagy magyar város határain túl messze ismertté tegye Béla cigányt.

Czutor Béla minden tekintetben kiváló alakja volt ennek a csodálatos muzsikusk fajtának. Nem hiába, hogy a szép Nagy Magyar Alföld szívében született, de ősi magyar szivóssággal ragaszkodott ennek a helynek a rögeihez. Máshol, nagyobb városban, bizonyára jobb sora lett volna. Megállta volna a helyét a fővárosban is, ahol hamarosan az első közé emelkedett volna. De őt csak kinzó baja, a tüdővész tudta elkergetni Vásárhelyről — enyhülésért és a szükség nyaranta, mikor e nagy parasztváros élete künn pezsgett a kalásztermő barázdák között s amikor az emberek nem értek rá mulatni. De őszre mindig visszakerült a legelőkelőbb fiúdhelyekről Vásárhelyre, ahonnan pedig gyakran mehetett volna bandájával együtt fényesebb, biztosabb állomásra. És a délvidék enyhe ege alól is, amikor egy kissé

összeszedte magát, örömmel tért vissza barátai, a vásárhelyi vidám urak és parasztagdák közé.

Mert Béla nem olyan cigányprimás volt mint a többi. Ő vele nem részeg fővel ittak brudert az emberek. Soha sem pályázott a nekidavult korhelyek bugyellárisára. Amilyen természetes, őszinte és becsületes volt a játéka, olyan tisztességes, valósággal uri volt az egész jelleme. Nem virtuózkodott, nem tolagodott. Nem cikornyázta ki a nótát; a tiszta, meleg, mély és erős érzés esendült ki hurjaiból. De azért bámulatosan fejlett volt a technikája is. Akadémiailag képzett zenészek is csodálva hallgatták, amikor Hunyadi László, Tell Vilmos, Tannhäuser, a Troubadour, Parasztbeesület és más operákból adott elő részleteket, a maga által betanított, régebben nem is teljesen kottista bandájával.

Az a vásárhelyi sétatér csak Béla muzsikájától lett olyan szép, hogy érdemes volt róla Pósa Lajosnak verset írni. Az ócska, rozoga Fekete Sas-szálló előtt néhány asztalnál esténtként borozgatott néhány társaság. Béla meg ott muzsikált a gyalogjáró másik oldalán, az akácfa alatt, a bokrok között. És a nótára a város mindkét végéről eljöttek a szép lányok, szép menyecskék, s ez volt Vásárhelyen jó hosszú ideig az egyetlen nyári szórakozás. Aratás előtt azonban bucsuzkodnia kellett Bélának, mert ebből a mulatságból vékonyan folyt a lóvé, a pénzmag.

Pósa Lajos, mielőtt Budapestre költözött, néhány napot töltött Vásárhelyen, ahol

magyaros vendégszeretettel fogadták az akkoriban hírnévre kapott népdalköltőt. Sok szép magyar nóta-szöveggel együtt született akkor a *Vásárhelyi sétatérén*, Dankó Pista megkapta a verset és gyakran a kávéház márványasztalára írta le fütyörészés közben a dallamot.

Bélában is, mint nemcsak minden cigányprimásban, hanem ugyszólván minden művészenben, volt egy kis hiúság. De ez nála nem volt bántó. Csak abban állt, hogy nagyon jól esett neki, ha észrevette, hogy élvezettel hallgatják. Zajos étteremben is fölmutatta a szemé, ki hallgat meghatottan a nótájára s viszonzásul meg tudta éreztetni, hogy neki huzza. Számtalanszor előfordult, hogy báli mulatság vége felé a nincsetlen fiatal uraknak, jogászoknak, hivatalnokoknak odaszólt, hogy maradjunk együtt! S akkor huzta csak igazán, gyönyörűen, a maga kedvéért, kis társasága nagy gyönyörűségére.

Egyszer egy régen külföldre szakadt, szegedi származású hegedűművész, mikor szülővárosába jött rokonai látogatására, átutazott Vásárhelyre, hogy Bélával megismerkedjék. E sorok írója, O. E. dr. kalauzolta el a primás lakására. A cigány és a művész hamarosan összebarátkoztak. Az ismerkedés első percei után természetesen kézbe került a hegedű. Annál inkább, mert a művész szerezni is akart egy jó cigány-hegedűt. Kínálgatták egymást a hegedűvel, végre is a vendég kezdett el rajta játszani. Örült gyors futamokkal kezdte. Az ilyesmire mondja a vásárhelyi ember, hogy

Fejérváryék megbélyegzése.

A képviselőház ülése.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, február 11.

A képviselőház mai ülésének elején *Visontai Soma*, mint az igazságügyi bizottság előadója betérjesztette a bizottság jelentését a Fejérváry-kormány megbélyegzéséről. Nagy György, aki tudvalevőleg a mai ülésen vád alá helyezési indítványt akart tenni, erre elállt indítványától, de kérte a bizottsági jelentés mielőbbi tárgyalását.

A Ház ezután a földadóreformmal foglalkozott. *Wekerle* válaszolt az eddigi felszólalásokra, majd a földadójavaslatot néhány módosítással részleteiben is elfogadták. Ezután áttertek a házbéradó-javaslatra, melyhez *Polónyi*, majd *Vázsonyi Vilmos* szólt. Az utóbbi a javaslatot nem tartja elég erősnek a házbéruzsora ellen és ezért nem fogadja el.

A képviselőház mai ülése így folyt le:

A mai ülés negyed 11 órakor kezdődött. A miniszterek közül jelen vannak *Wekerle* miniszterelnök, *Jekelfalussy*, *Günther*, *Darányi* és *Josipovich* miniszterek.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után *Visontai Soma*, az igazságügyi bizottság előadója betérjeszti a *darabontok* megbélyegzéséről szóló bizottsági jelentést.

A Ház a jelentést kifogja nyomtatni és szét fogja osztatni.

(Az adóreform.)

Elnök bejelenti, hogy Mezőfi és társai névszerinti szavazást kérő ívet nyújtottak be. Mivel azonban a szükséges husz aláíró közül csak tizenötön vannak jelen, a névszerinti szavazás kérelmének nem adható hely. Ezután a Ház a 30-ik szakaszt változatlanul elfogadta.

A 31-ik szakaszhoz

Mezőfi Vilmos, *Reök Iván* és *Nagy György* jelentéktelenebb módosításokat ajánlanak.

Polónyi Géza: Az elemi csapással sújtott kisgazdáknak nem adóleszállítást kell nyújtani, hanem ki kell reá terjeszteni a létminimumot, a 71 ezer koronát meghaladó földbirtok után ne az adószázalék mérsékeltesse, hanem egy minimumot kell megállapítani.

Mérey Lajos: A szakasz intézkedéseivel elmentve a földbirtok adóját a kataszteri tiszta jövedelem után kívánja megállapíttatni.

Wekerle miniszterelnök: Elfogadja *Mérey* módosítását, *Polónyi* indítványához csak fenntartással járul hozzá. A többi módosítás elvetését kéri. A Ház ilyen értelemben határoz.

ugy jár a keze, mint az olajozott istennyila. Azután finom üveghangokat vágott ki mesés bravúrral.

Közben az ajtóban megjelent nesztelenül Béla fiatal felesége. A vendég észre sem vette, csak akkor, mikor nyújtotta Béla felé a hegedűt. Először csak bámulta, de aztán melegen kezét szorított az asszonnyal, aki tipikus cigányzsépség volt, de olyan műveltségi fokon, a mely megfelelt Bélaénak s ez semmivel sem volt alább a vásárhelyi tekintetes urakénál. A művész sokkal nehezebben eresztette el kezéből az asszony kezét, mint a hegedű nyakát.

Béla átvette a hegedűjét és az utolsó hangig eljátszotta a vendég futamait és üveghang-produkcióit. Mintha csak meg akarta volna mutatni asszonya előtt, hogy ő is tudja azt, amit a másik. Az asszony nézte az urát, a művész nézte az asszonyt. Ráadásul rázendített Béla valami régi jó magyar nótára s az asszony szemében föléscillant a köny.

A nóta után a vendég vette megint kezébe a hegedűt, de nem kapta az álla alá. Nézogette mindenfelől, pattogtatta a hurokat, végigfuttatta az ujjait a nyakon s azután azt kérdezte:

— Mennyiért adja?

Sohasem felejttem el azt az arckifejezést, a mivel Béla erre a kérdésre némán is felelt. Ha a feleségének az árát kérdezte volna az idegen, akkor se lehetett volna ez az arc különösebben esodálkozó.

A 31—34. szakaszokat vita nélkül elfogadják; mire elnök jelenti, hogy a földadó reform általánosságban és részleteiben is elfogadtatott. Elnök tíz perc szünetet ad.

(A Fejérváry-kormány megbélyegzése)

Ma végre a Ház elé került a lapokból nagyjában ismeretes *darabont* megbélyegző indítvány.

Visontai Soma, az igazságügyi bizottság előadója minden megokolás nélkül, egyszerűen tudomására hozta a Háznak, hogy a bizottság elkészítette indítványát, amelyet most szétosztás és kinyomatás céljából a Ház elé terjeszt.

Az indítvány rámutat arra, hogy a Fejérváry-kormány parlamenti támasz nélkül akart kormányozni és szembehelyezkedve a többség akaratával, az alkotmányos élet fundamentumait megtámadta. Fejérváry és társai saját nemzetüknek lettek ellenségeivé; — de megsértették a királyi tekintélyt is, amidőn a törvényhozás mellőzésével kizárólag a királyi hatalomra kívánta kormányzatát alapítani. *Ezáltal a királyt a nyílt alkotmányvétség kasztrófájához vitte közel. Szövetkeztek a nemzet ellenségeivel; a kíméletlen demagógia eszközeihez folyamodtak; felszították az osztályharcot; megfizetett sajtó útján igyekeztek a közvéleményt megtéveszteni.*

Ezek elégséges okok arra, hogy a Fejérváry-kormányt vád alá lehessen helyezni.

A Ház azonban az uralkodóval kötött paktum értelmében nem kíván a törvény által nyújtott megtorlással élni és csupán a nemzet lelkiismeretének megítélésére bizza Fejérváry Géza báró, *Kristóffy József*, *Lányi Bertalan*, *Vörös László*, *Bihar Ferenc*, *Lukács György*, *György Endre*, *Kovácsovich István*, *Feilitzsch Arthur* báró, *Hegedűs Ferenc*, *Toszt Gyula*, *Papp Béla*, *Gegus Gusztáv* darabont miniszterek neveinek megbélyegzését.

A Ház az igazságügyi bizottság ezen javaslatát elfogadta.

Nagy György szavát teszi, hogy az ő hasonló tárgyú indítványa most már tulajdonképpen tárgytalan, noha ő nemcsak megbélyegzést, hanem elítélést is kért. A Ház határozatában megnyugszik, kéri azonban az ő ellenindítványának is kinyomatását.

A Ház ehhez nem járult hozzá, mire áttertek a házbéradó tárgyalására.

(A házbéradó.)

Polónyi Géza szolt először a javashoz. A házbéradó előirányzata 30 milliót tesz ki. Szükségesnek tartja a házbéradó kontingentálását.

Vázsonyi Vilmos: Az adótörvénnyel nem látja megoldottnak a lakásminizériát, de a törvény is hozzájárulhat a baj mérsékléséhez. Az adóküles leszállítását kiesinek tartja, mert ezzel a bérlők helyzete semmivel sem javul. Ki-

Mikor a vendég megismételte a kérdést, akkor tért magához Béla s valami fejedelmi felsőbbiséggel, miközben hegedűjét visszavette s melegen bóna alá szorította, mindössze ennyit mondott:

— Ez: nem éle.

Évek teltek el azóta. Én régen elkerültem hazulról, de ha néha hazavetődtem, ha csak lehetett, meghallgattam Bélát. Ilyenkor elbeszélgettünk a régi vidék ójszakákról, az akkori szép lányokról, a mostani rossz világról.

Bizony rossz világ járhatott az utóbbi években szegény Bélára. Pedig, ugy tudom, barátai több ízben gondoskodtak róla, hogy elhatalmasodó betegségeiben pihenhessen, délvidéken üdülhessen.

Egyszer mégis nagyon szomorú levelet kaptam tőle. A levélben tíz sorsjegyet is küldött. A hegedűjét akarta kisorsolni, hogy pénze legyen az utazáshoz. A hegedűjét, amelyről egykor olyan büszkén mondotta, hogy: *nem eladó*. A sorsjegyeket árukkal együtt visszaküldöttem neki s úgy ballottam, így tettek mindazok, a kiket hasonló levéllel fölkeresett. Nem kellett hát kisorsoltatni a hegedűjét, a cigány második feleségét; elmehetett ugyanis pihenni, gyógyulni.

De nem gyógyult meg többé. Csak most, a mikor örökre megpihent.

vánja a progresszivitást. Az olesó építkezést kényszer-erővel is elő kell mozdítani. Az uzsorkartelleket meg kell szüntetni, a telekspekuláció ellen pedig szigorúan fel kell lépni. A javaslatot nem fogadja el. Ezzel az ülés véget ért.

Ultimátum Szerbiának?

A hadügyminiszter lemondása

— Távirati tudósítás. —

Arad, február 11.

Szerbiában megint komolyra fordult a helyzet. A folytonos háborus készülődések, a banda-szervezések erőteljes lépésre bírták a monarkiát. Egyes hírek ultimátumról, mások a hatalmak együttes közbelépéséről beszélnek, de annyi bizonyos, hogy a monarkia már nem nézi tétlenül a szerb fészkelődéseket. Növeli még a válságos helyzetet, hogy Szerbia hadügyminisztere, aki a trónörökös egyik kedvelt embere, a *Pasics*-párt áskálódásai következtében lemondott, de a nép annyira ragaszkodik a hadügyminiszterhez, hogy a király nem fogadhatta el a lemondást.

Mai távirataink itt következnek:

A monarkia aketőja.

Bécsből táviratozzák: Ausztria-Magyarország — mint a Reichspost jelenti — akciót indít, melynek az a célja, hogy a hatalmak komoly együttes intervencióját eszközölje ki Belgrádban, a szerb készülődések ellen. Kétségtelen, hogy Szerbia megtett minden előkészületet és a monarchiának nem szándéka, hogy ezeket a kárhuzatos üzemeket tovább is tétlenül nézze. Ausztria-Magyarország egy, az összes hatalmakhoz intőzött jegyzékében azt fogja követelni, hogy a hatalmak a béke fenntartása érdekében tegyenek közös előterjesztést Belgrádban Szerbia folytonos hadi készülődései ellen. Ha aztán a hatalmak diplomáciai lépésének sem lenne, várakozás ellenére, foganatja, Ausztria-Magyarország el fog készülni arra a háborúra, melynek megindítását Szerbia óhajtja.

Belgrádból jelentik: A városban délelőti nagy volt az izgatottság. Azt a hírt terjesztették, hogy Ausztria-Magyarország rövid idő alatti lépéseket tesz a fegyverkezés megszüntetése végett. Egy reggeli lap azt írja, hogy Ausztria-Magyarország már ultimátumot készít Szerbia ellen.

A hadügyminiszter lemondása.

Belgrádból táviratozzák: *Zsifkovics* hadügyminiszter lemondása óriási felháborodást keltett az ő radikálisok és vezérük *Pasics* ellen. Mindenki meg van győződve, hogy e párt intrikái buktatták meg a minisztert. A mozgalom élén a trónörökös áll. *György* herceg mindjárt a miniszter lemondása után magához hívatta a nemzet-védelmi bizottság elnökét és azt kívánta tőle, hogy a bizottságot azonnal hívja össze és tiltakozzék az ő radikálisok akciója ellen és rendezzen az egész országban tüntetést az ő radikális párt, az összeesküvők és *Péter* király ellen, ki ezt az erkölestelen politikát támogatja.

A király és a trónörökös.

Belgrádból jelentik: A trónörökös meglátogatta a szkupstina elnökét és ezt mondta neki:

— A szerb tiszték és a nemzet-védelmi bizottság nevében szölok Önhöz. Az egész szerb nemzet tagja ennek a bizottságnak, amely en-

gem ismer el vezérnek. Kérem Önt, vesse latba minden befolyását Zsifkovics bukásának megakadályozására.

Belgrádból táviratozzák: Péter király, hogy György herceg akcióját ellensúlyozza, a konakba hivatta a hadügyminisztert, hogy személyesen bírja rá a lemondás visszavonására. A miniszter kijelentette, hogy ragaszkodnia kell ahhoz, hogy Szerbia fegyverkezését befejezze.

Montenegró készülődései.

A Besgradski Novine jelenti *Antivariból*: Nikita fejedelem Daniló trónörökös és a hadügyminiszter kíséretében szemlét tartott az adriai part mentén emelt erődítmények és azokban elhelyezett csapatok felett.

Oroszország és Bulgária.

A Daily Mail jelenti *Konstantinápolyból*: Oroszország kész Bulgáriának a keleti vasutak ágényeinek kielégítésére 42 millió frankot előlegezni.

A temetőőr lánya.

Életunt iskolás leány.

— Fővárosi tudósítónktól.

Arad, február 11

Tegnap este Budapesten a Muzeum-körút 5. sz. ház kapuja alatt egy uriasan öltözött fiatal leányt találtak. Azt hitték eleinte, hogy alszik, de azután látták, hogy eszméletlen állapotban van és ezért telefonáltak a mentőkért.

Az orvosok nyomban megállapították, hogy a gyermekleány *öngyilkossági kísérletet követett el*. Lugkőoldatot ivott, hogy elpusztítsa magát. Kórházba szállították. Ott kimosták a gyomrát és magához térítették.

Ma reggelre már egészen jól érezte magát, úgy, hogy egy rendőrfogalmazó ki is hallgathatta. Elmondotta, hogy *Hánik Anna* a neve, *tizenötéstudós*, a negyedik polgári leányiskolába jár Budapesten és Erzsébetfalván lakik az édesapjánál, a Temetősor 4. számú házában.

— Hát miért követte el az öngyilkossági kísérletet? — kérdezte tőle a tisztviselő.

A leány sirva fakadt és nem akart válaszolni. Hiába serkentette a fogalmazó, nem tudott tőle választ kapni.

— Talán szerelmes volt?

— Nem! Nem! Nem! — tiltakozott ijedten a leány, — nem voltam szerelmes! Én tisztességes leány vagyok...

— Hát akkor miért?

Hosszas sírás, zokogás után végre rászánta magát, hogy beszéljen. Fuldokolva, sírórohalmoktól megszakítva mondotta el ezt az igazán megrázó történetet:

— Kérem szépen, az újságok azt irták az apámról, hogy a temetőből kiássa a hullákat és azokkal eteti a sertéseket. Természetesen ez a hír nem volt igaz. A csendőrök megindították a vizsgálatot és ők is úgy találták, hogy az apám ártatlan. Az újságok is megírták később, hogy ártatlan, — de már akkor hiábavaló volt. Az osztálytársaim (én a negyedik polgári járok!) valahogy elolvasták az újságokat és azóta nem hagytak nekem békét. Folyton bosszantottak, csufoltak. *Szeretik a disznók az emberi hullákat? Én a föld alá bujnék, ha nekem ilyen apám lenne! Ni, itt jön a hullatető! Micsoda hullaszag!*... így gúnyoltak és csufoltak engem könyörtelenül. Rimádkodtam nekik, hogy ne bántsanak, hiszen nem bűnös az én apám, de még ha bűnös is lenne, lehet-e az apa vétkeért büntetni a gyermeket?! Nem hederítettek rám, sőt még erre is azt mondták: *Micsoda hulla-beszéd! Sirtam, a hajamat téptem, le is térdepeltem előttük, hogy*

ne vétkezzenek Isten előtt. Mind hasztalan volt. Csak nevettek. Minden alkalmat fölhasználtak, hogy célzást tegyenek a „temetőre“, a „sertésre“, a „hullára“, vagy az apámra. Nem bírtam tovább ezt a rettenetes poklot. Azt gondoltam, ha meghalok, ott a másvilágon jobb dolgom lesz, mert legalább nem fognak bántani...

Hánik Anna még beteg, de alkalmasint már nemsokára megint eljárhat az iskolába a jól nevelt uri gyerekek közé.

Gyujtogató házaspár.

Esküdtszéki tárgyalás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 11

Szomorúan jellemzi a viszonyokat az a tárgyalás, amely ma folyt le nagyszámu hallgatóság jelenlétében az aradi esküdtbírószék előtt. Egy házaspár, csak hogy néhány száz koronához jusson, két ízben követett el olyan súlyos bűncselekményt, amelyért a törvény fegyházbüntetést ír elő. Hogy néhány száz korona biztosítási összeget kapjanak, felgyujtották a szomszéd házát, majd, mikor így nem sikerült tervük keresztül vitele és házuk nem égett le, három hét múlva újból megkísérelték a gyujtogatást.

Az ügy előzményei a következők:

Kaiser Pál és felesége galsai lakosok az Első magyar általános biztosító társaságnál bebiztosították tűz ellen 1200 koronára a lakóházukat. A ház fedele rozzant volt, ezért a házaspár elhatározta, hogy fel fogják gyujtani a házat és a biztosítás útján kapott pénzből kirenováltatják. Mult év október 1-én este *Kaiser Pál* kiment az udvarra és ott a szomszéd szalmafedeles sertés ólját meggyujtotta abból a célból, hogy az innen átesapó tűz az ő házát is hamvassza el.

A terv nem sikerült, mert a tüzet a segítségre siető emberek elfojtották. *Kaiser* és felesége ekkor elhatározták, hogy a gyujtogatást *újból megkísérlik*. Október 17-én *Kaiser* felesége száraz saláta kórót tett a padlásfeljáró elé és azt meggyujtotta. A ház fedélzete tüzet fogott ugyan, de ezt a tüzet is hamarosan elfojtották, úgy, hogy nagyobb kárt most sem tett.

A csendőrség megindította a nyomozást, amelynek során beigazolást nyert, hogy mindkét gyujtogatást *Kaiser* és felesége követték el. Ezt ők maguk is beismerték eleinte, de később az asszony visszavonta vallomását és azt adta elő, hogy csak a csendőrök pressziójára vallott beismerően, a férj pedig oda módosította vallomását, hogy a szomszéd sertés ólját boszuból gyujtotta fel, mert az tartozott neki és nem akart fizetni.

Az esküdtszék ma vonta felelősségre a házastársakat, akik közül a férjet *Adelman Géza* ügyvédjelölt, az asszonyt pedig *Rácz Sándor* dr. védte. A vádlottak tagadták a gyujtogatás vádját és minthogy bizonyítékot csak a férj ellen tudott a vád fölhozni, az asszonyt az esküdtszék fölmentette, *Kaisert* azonban 6 hónapi börtönre ítélte.

A véderőtörvény. A Bud. Tud. felhivatalosan jelenti: A honvédelmi miniszteriumban ma délelőtt 11 órakor *Hoffmann Hugó* altábornagy elnöklete alatt tanácskozás volt az új véderőtörvény tervezetéről. Ez a tanácskozás folytatása a mult héten, Bécsben megkezdett tárgyalásoknak és politikai szempontból abszolúte nem aktualis. Résztvettek a tanácskozásban még a közös hadügyminiszterium képviselőiben *Zapp Károly* ezredes, osztályfőnök, az osz-

trák honvédelmi miniszterium részéről *Reiter Ottó* osztályfőnök és *Stöger Ottó* miniszteri tanácsos, a magyar honvédelmi miniszterium részéről *Baitz József* ezredes, *Payer Vilmos* miniszteri tanácsos és több előadó.

Román nagy-gyűlés Aradon.

Kulturünnepe és bál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 11.

Arad és egész Délmagyarország, meg Erdély románsága jött össze arra a kulturünnepre, melyet az *aradi román közművelődési egyesület* gyűlése alkalmából tartottak ma délelőtt az aradi városháza dísztermében. Ez a hosszú évek óta fennálló román kultúregyesület nagyobb pihenés után most erőteljesebb működésbe kezdett és ez évi közgyűlését a szokottnál sokkal nagyobb arányokban tartotta meg.

(A gyűlés.)

Mintegy *másfélezer* ember gyűlt össze délelőtt tíz órára a városháza nagytermében. Arad-, Temes-, Csanád- és Krassósözörönmegyéből különösen sokan jöttek el, de képviselve volt egész Erdély románsága, sőt Romániából is voltak néhányan Aradon. Az arad- és csanádmegyei falvak földmivelő lakossága küldöttségekkel képviseltette magát.

Papp I. János aradi román püspök betegsége miatt kimentette magát s így *Ciorogariu R. Romulusz* szemináriumi igazgató, az egyesület elnöke nyitotta meg és vezette az ülést. Az elnöki asztalnál ültek még *Oncu Miklós*, *Goldis László*, *Suciu János* országgyűlési képviselők, *Raicu Sebő*, *Boku Szevér*, *Truta P.*, *Micula* tanár, *Antonescu V.* és *Lázár Cornél*. Jelen voltak többek között *Vercescu* romániai főispán Craiováról, *Paraschivescu*, a bukaresti nemzeti bank jogtanácsosa, *Ungurean Emanuel*, a nagyszebeni „Astra“ képviselője, *Givulescu* radnai esperes, a brassói román színházalapítvány képviselője, *Pop C. István* országgyűlési képviselő és számos aradi, aradmegyei és erdélyi ügyvéd, tanár stb.

Ciorogariu elnöki megnyitójában az egyesület új korszakát vázolta, majd *Goldis László* mint az egyesület igazgató-elnöke beszélt az egyesület hivatásáról. Különösen hangsúlyozta a román nép-kultúra fejlesztésének szükségét. *Ungurean* az Astra üdvözlését, *Givulescu* pedig a színház-egyesület üdvözlését tolmácsolta. A különféle bizottságok terjesztették be ezután jelentéseiket. A pénztári jelentés szerint az egyesület vagyona körülbelül 20,000 korona, mely azonban mindjárt a gyűlésen jelentékenyen emelkedett. Felvettek ugyanis 180 új tagot, akik közel 5000 koronát adományoztak az egyesületnek.

Popp György, a Tribuna munkatársa tartott ezután érdekes felolvasást a magyarországi román nyelvről, amely szerinte messze elmarad a romániai nyelvtől. Hangsúlyozta az irodalmi nyelv meghonosításának szükségét. A egyesület új tisztikarát alakították meg ezután igazgató-elnök lett *Goldis László*, elnök *Pop C. István*, jegyző *Micula Vazul*, pénztáros *Antonescu Virgil*, gazda *Don Constantin*. *Ciorogariu* buzdító beszéddel rekesztette be ezután a gyűlést, köszönetet mondva *Varjassy Lajos*nak Arad polgármesterének a városháza dísztermének átengedéseért.

(A bankett.)

Délután két órakor a Fehér Kereszt-szálladában négyszáz terítékes nagy bankett volt, amelyen Aradmegyből és a szomszédos megyékből igen sok román nő is részt vett. Banketten *Ciorogariu Romulusz* mondta az el-

köszöntőt a királynak. Feltűnő volt, hogy a közönség a kötelező felálláson kívül nem tüngett oly lelkesen az uralkodó mellett, mint ezelőtt. Oncu Miklós a püspököt, Truca Ciorgariut, Velic Mihály az Astra és a színház-egyesület kiküldöttjeit, Pop C. István a román vendégeket ünnepelte. Ez utóbbiak lelkes beszédben válaszoltak. Suciu János és Goldis László képviselők beszéltek még, éltetve a román népet. A közönség ezután állva elénekelte a román nemzeti himnuszt, melyet a Szászvárosról hozott zenekar játszott.

(A bál.)

Este a Fehér Keresztben nagyarányú bál fejezte be az ünnepségeket. Aradról, a környékről és egész Erdélyből megjelent a bálón a román intelligencia, mely régóta nem volt együtt ilyen számban.

A bálón a rendezőségnek a következő hölgyek nevét sikerült feljegyezni:

Asszonyok: Oncu Miklósné, Serbán Justinné, dr. Pop C. Istvánné, Bocu Szevérné, dr. Velics Romuluszné, dr. Németh Jánosné, Fekete Miklós tábornokné, dr. Pop Jánosné (Lippa), Florianu ezredesné, Csizmasz Konstantinné (Lugos), dr. Velics Mihályné (Kisjenő), özv. Vujáné, dr. Lázár Aurélné (Nagyvárad), Sincal Trajanné (Vinga), Antonescuné, dr. Gilezanné (Módos), Popovicsné, dr. Luka Laurentiuné, özv. Florian Lázárné (Galsa), Tomuca Vazulné (Tótvárad), Beles Vazulné, Comsané (Lugos), Sevicné (Világos), Neamtu Szófia, özv. Bejané, dr. Gebeles Lázárné, Dörner Péterné, Burza Kornélné, Jancu Ilona (Zaránd), Solymosán Illésné, Serb Flóra, Georgia esperesné, Pop Vazulné, Karabas Romuluszné.

Leányok: Serbán Flórka, Bonciu Flórka, Jonescu Lukretia, Kiss Nóra, Orosz Veturia (Lippa), Popovics Sofia, Serban Lenka (Békés), Pop Gina (Belényes), Dimitrescu Livia, Tulia, Minerva és Leticia, Popovics Livia (Békés), Golias Agritia (Pécska), David Rozália (Rossia), Comsa Lenora (Lugos), Reingraber Róza, Dörner Eliz, Joncu Constanza (Otlaka), Joncu Aurica (Zaránd), Sekula k. a. (Világos), Magdu Victoria, Despa Marióra (Dumbrovia), Mihuta Ilona (Pojenar), Tamaskan Silvia (Pécska), Dabics Annuska (Horgos), Popovics Krisztina, Muresan Fili (Békés), Stefu Ilona, Pop Zoe és Aglaja.

A pompásan sikerült bálón ugyanazok a vidéki és helybeli előkelőségek vettek részt, a kik délelőtt a városházán tartott közgyűlésen megjelentek.

Színészből cigányprimás.

Kondor Ernő bemutatkozása.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, február 11.

Kondor Ernő változatos pályafutásának utja ma a budapesti Mátyás király-kávéházba vezetett el. Az egykori aradi színész mint cigányprimás mutatkozott be ma a fővárosi közönség előtt és sokoldalú tehetségét dicséri, hogy mint ilyen is zajos hatást tudott elérni.

Kondor tudvaleg színészből előbb kabaré-tulajdonos, majd kabaré-művész lett. Ő volt a megalapítója az első magyar kabaré-színháznak, de merész vállalkozását drágán fizette meg. Mikor pénze eluszott a vállalkozásban, vidéki színházaknál és kabarékban lépett fel. De ugylátszik újból a maga ura akart lenni és ezért elhatározta, hogy cigányprimás lesz. Vállalkozása elé szimpatikus kíváncsisággal néztek barátai és ismerősei, akik tudták róla, hogy igen szépen és erős művészettel kezeli a vonót.

Az új cigányprimás ma este mutatta be művészetét a Rákóczi-úti Mátyás király kávéházban. A nagy kávéház, zsufozásig megtelt érdeklődő közönséggel, akik nagy tapssal fogadták Kondort, mikor bandája élén megjelent. A primás először saját jól ismert nótáit játszotta: Az „Egy-kettő-három-négyet”, a Badacsonyi nótát és más kedves dalokat. Eleinte kis lámpalázzal küzdött, de hamarosan belejött

a muzsikába és úgy játszott, mintha örök életben a kávéháznak muzsikált volna. Eredetisége, temperamentumos, finom játéka zajos tetszést aratott. Minden számát megújrázták, az ismert nótákat pedig a közönség együttdu-dolta a muzsikával.

Néhány solo-számot is játszott Kondor, s evvel is nagy hatást ért el. A kávéháznak valósággal hangverseny-terem jellege volt és Kondor barátai lelkes ünneplésben részesítették az új cigányprimást. Mikor pedig a játék után — először életében — tányérozni ment a művész, azok, akik tőle talán százasokat kértek egykor kölesön, most bizony csak aprópénzzel jutalmazták a primást.

Andrássy és a 48-asok.

A mai minisztertanács.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, február 11.

A függetlenségi párt bizonyos elemeinek Andrássy belügyminiszter ellen intézett ostroma napról-napra nagyobb erővel ismétlődik meg. Holló Lajos lapja tegnapi számában erősen megtámadja Andrássyt, mert a folyosón bizonyos nyilatkozatokat tett. A függetlenségi pártban e lap adminisztrációjának egy képviselő tagja gyanúsította meg a belügyminisztert azzal, hogy választásokat készít elő és a kerületekben tönkre akarja tenni a függetlenségi pártot. A képviselőház folyosóján pedig a függetlenségi párt részéről minduntalan megújul az az óhaj, hogy a függetlenségi párt vegye át a kormányt, amivel azt akarják mondani, hogy elsősorban Andrássyt kell a kormányból kiszorítani. A függetlenségi pártklubban tegnap este ismét azzal vádolták a belügyminisztert és egész miniszteriumát, hogy a legnagyobb ellen-ségeskedéssel viseltetik a függetlenségi párt iránt az egész országban.

Mindez bizonyítja, hogy Andrássy ellen rendszeres akció folyik, melynek célja a belügyminiszter megbuktatása. Csak hogy ez — hir szerint nem fog könnyen menni. Mert a kormány minden tekintetben szolidáris, sőt leg-ujabban a bankkérdésben is. A Wekerle és Kossuth által készített bankformulát, amelynek alapján a tárgyalások legközelebb meg fognak indulni, Andrássy teljes egészében elfogadta, úgy, hogy a kormány tagjai között most már ebben a kérdésben nincsen véleménykülönbség. Ha tehát Andrássy bukik, úgy bukik vele az egész kormány is. Hogy pedig azután majd a király a függetlenségi párt bízsa-e a kormányt, az nagyon kétséges. A valószínűség nem szól e feltevés mellett, sőt Ugron Gábor, aki a politikában jól informált ember, azt mondja, hogy biztosra vehető, hogy a felség megint csak 67-es miniszteriumot nevez ki, a 48-asoknak a kormányt pedig semmiképp se adja oda.

— Ha pedig ez így van — mondotta egy neves politikus, — amit Hollók és Justhék is jól tudnak, akkor minek ez a hajsza egy államférfiu ellen, aki a koalíciót uralomra segítette és a jelenlegi politikai helyzet kulcsát a kezében tartja?

Mialatt pedig a politikusok így találgatnak, a kormány készíti elő a banktárgyalásokat. Ma délután hosszú minisztertanács volt, melyen az összes miniszterek részt vettek és amelyen a hivatalos jelentés szerint „a folyó ügyeken kívül a politikai helyzetet” is tárgyalták. A helyzet — hir szerint — még egy-két hétig nem fog változni, hanem néhány héten belül — jobbra vagy balra — de be kell következni a döntő fordulatnak.

Együtt éltek, együtt haltak.

A vidám cimborák tragédiája.

— Távirati tudósítás. —

Arad, február 11.

Olyan mélységes, megdöbbentő tragédiát, mely Orosz Miklós debreceni gyógyszerész és Haty Jenő városi számtiszt ravatalát fonja körül, csak az élet, ez a legnagyobb regényíró alkothat a maga kifürkészhetetlen színeivel és vonásaival. Ebben a megdöbbentő drámában, melyről röviden mi is megemlékeztünk, két testi-lelki jóbarát szerepel. Együtt éltek, vig, könnyelmű, meggondolatlan életet. Es mikor ennek az életnek következményei mutatkoztak testi szenvedésekben, együtt haltak meg. Meghaltak önkezeikkel ajkukhoz emelt mérge által. De nem az öngyilkosok rendes sablonja szerint, mert az életet öntudatlanul dobták el; vig, sőt duhaj életpercekben akaratlanul ke-resték a halált, melyet meg is találtak.

Haty Jenő 37 éves városi számtiszt és Orosz Miklós gyógyszerész éveken keresztül a legjobb baráti viszonyt tartották fent egymás közt. Mindkettő Debrecen társaséletének rokonszenves és széles körben ismert tagja volt. Agglegények voltak és az életet élvezték még a mérséklet határain túl is. Mint megirtuk, Orosz Miklós nagyon gyanus körülmények, mérgezési tünetek között pénteken éjszaka meghalt. Az ezt követő tizenkét órában, szombaton este pedig teljesen hasonló módon hunyta le szeméit örökre legjobb barátja, Haty Jenő. Nyilvánvaló volt, hogy a jóbarátok halálát egy-azon mérgezés okozta, éppen ezért a rendőrség is beleszólt a kettős halálesetbe. Az elhunyt Haty Jenő testvérbátyja, Haty Kálmán városi mérnök Mile Pál rendőrkapitány előtt kedden a következőket mondotta jegyzőkönyvbe:

— Öcsém, Haty Jenő, csütörtökön éjjel együtt mulatott Orosz Miklóssal, kinek igen jóbarátja volt, ugyannyira, hogy már vagy négy év óta együtt vacsoráztak Orosz Miklósnak a gyógytár melletti lakásában és innen indultak el nagyon gyakran mulatozni. Így történt ez csütörtökön éjjel is és mint utólag értesültem, már ekkor nagyon illuminált állapotban voltak és alighanem ekkor ittak valamely olyan patikaszert, vagy mérget az elfogyasztott sok alkohol hatása ellen, mely aztán mindkettőnek halálát okozta. Éjjel mindketten eltávoztak és tovább mulattak és öcsém csak 5-én, péntek reggel fél hatkor ment haza lakására. Én a délelőtt folyamán meglátogattam és láttam, hogy nagyon beteg. Orvost akartam hozzá hívni, de erről lebeszélte, azt mondván, hogy csak pillanatnyi rosszullét gyötri. Én megnyugodva távoztam. Szombaton este öt órakor ismét felkerestem. Ekkor már félig eszméletlen állapotban feküdt az ágyban és még engem sem ismert meg. Azonnal elhivattam hozzá Láng Sándor orvost, ki mérgezési tünetet konstataált. Etherinjekciót adott be, de a beteg már erre nem reagált és pár óranegyed múlva, két órakor meghalt. Azt hiszem, hogy szerencsétlen öcsém és Orosz Miklós egyugyanazon szert vették be, de Orosz Miklóson a hatás hamarabb mutatkozott. Ugy gondolom, hogy könnyelmű gondatlanság forog fenn, illuminált állapotukban nem is nézték, milyen káros szert isznak. Így történhetett a szerencsétlenség.

Láng Sándor dr. a rendőrséghez beadott jelentésében hasonlóképen adja elő a dolgot és orvosi véleménye Haty Jenő haláláról az, hogy többféle mérgek együttes hatása idézte elő a halált.

Szerelmi kaland a főnöki irodában.

Aradmegyei vasutasok fegyelmi ügye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 11.

Két fiatal aradmegyei vasuti tisztviselő, akik csak négy hónappal ezelőtt kerültek el Aradról, meggondolatlan cselekedetükkel most bajba sodorták magukat. A szóban lévő két ifju ugyanis elkövette azt a semmiképen sem helyeselhető dolgot, hogy szerelmeskedésük helyéül az állomás főnöki hivatalát választották ki.

Aradtól mintegy két órányira fekszik az a község, amelynek lakossága most arról a pikáns esetről beszél, aminek szereplője az Aradról odakerült két fiatal vasuti tisztviselő. Az, amit elkövettek, nem járna kellemetlen következményekkel, ha a fölöttes hatóságuk tagjai csupa olyan ifju és szerelmi kalandokra vágyó férfiak volnának, mint a most megtörtént eset hősei. Ez azonban nem így van s éppen ez a magyarázata annak is, hogy ma vasuti bizottság szállott ki a községbe a pikáns kaland megvizsgálása végett.

A vizsgálat a következőket fogja kideríteni:

A napokban a két fiatal vasuti tisztviselőnek kevés volt a dolga és ezért sokat tartózkodtak az állomási épület előtt, ahol a várakozó közönség soraiban több szép nőt láttak. Mi következik abból, ha a fiatalembernek sok a szabad ideje és szép nőket lát? Erre mindenkinek egyforma felelete van. Ez a két körülmény feltétlenül azt eredményezi, hogy az ifju ember ismeretséget akar kötni a csinosabb nők valamelyikével. A két tisztviselő közül a merészebbik gyorsan határozott és az egyik csinos hölgyet megszólította;

— Nagysád, hova utazik?

— A szomszédos községbe, X-re.

— Mikor jön vissza?

— Holnap este.

— Ha két fiatal ember tüzes csókját és ölelését nem veti meg, akkor arra kérem, szakítsa meg holnap az utazását és szálljon ki itt, a mi állomásunkon. Reggel aztán tovább utazhatik.

A hölgy mosolyogva igent intett, azután felszállott a vonatra.

Másnap este izgatottan várták az ifju hivatalnokok a nőcskét. Az megérkezett és a perronon álló két vasuti tisztviselőhöz leszállt:

— Nohát itt vagyok, — mondta.

A két hivatalnok szinte megijedt a boldog meglepetéstől.

— Te, mit csináljunk ezzel a nővel? — mondta az egyik.

— Vendéglőbe visszük.

— Tudod, hogy tegnapelőtt elvertük az utolsó tizesünket is.

— Hazavisszük.

— Nekem nem szabad a lakásomban nő fogadni, a te háziasszonyod meg olyan botrányt csap, ha meglátja ezt a dárát, hogy az egész község arról fog beszélni.

— Besétálunk vele a főnöki irodába. A főnök most nincs bent és ugyis ez az utolsó vonat. Már nem zavar bennünket senki.

Többet nem is mondhatott, mert a hölgy már egészen mellettük volt. Most szépen megindultak a főnöki iroda felé, amelynek ajtaja belülről becsukódott. Egy vasuti hordár még hallotta, amikor az egyik tisztviselő szellemesen megjegyezte:

— Érdek kizárva, — ajtó bezárva.

Az ajtó azonban nem sokáig maradt becsukva mert kívülről erősen megrögzögték.

— Nyissák ki, én vagyok, az állomásfőnök.

Pár pillanat múlva megnyílt az ajtó és a két fiatalember dult, ijedt arccal állott a főnök előtt.

— Mit rejtegetnek maguk itt, hogy bezárkóznak?

— Semmit, semmit, — hebegték.

— Miért nem csukják be azt a szekrényajtót? — mondta az állomásfőnök és a szekrényhez lépett. Akkor kilépett onnét ama bizonyos nő, aki kecsesen meghajtván magát, kilibbent a hivatalból, s fűzőjét magasan lobogtatta.

A főnök mindent megértett ebből. Másnap jelentést küldött Aradra fölöttes hatóságának, elmondva a pikáns jelenetet, a mely a hevesvérű két tisztviselőnek állásába is kerülhet.

Rehabilitált aradi kereskedők.

Eredménytelen öröklődés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 11.

Különös családi ügyet tárgyalt ma az aradi büntetőtörvényszék. Két aradi kereskedő ellen család vádját emelte egy szegedi ügyvéd, de annak minden buzgalma eredménytelen maradt, mert az aradi kereskedőket nem sikerült vád alá helyezni s azok rehabilitálva kerültek ki a bünpörből.

A szóban lévő kereskedők: *Erdős Simon* és *Pless Alfréd*. Az 1907. év novemberében az Erdős és társa Atzél Péter-utcai kereskedők fizetéseképtelenek lettek és átadták üzletüket *Pless Géza* volt borosjenői kereskedőnek. Az értesítette az *Edmund Weinberger* és *Emmanuel Scheinberger* bécsi kereskedő kiegészítő céget, hogy Erdősék az adósságaikat kifizetik, helyesebben, hogy kiakarnak egyezni a hitelezőikkel.

A kiegészítő cég megindította az eljárást és ennek során már decemberben az Erdős-cég közel 70 ezer koronát kifizetett hitelezőinek. De még 7200 koronával tartozott. A hitelezők között volt *Sandberg Henrik* szegedi kereskedő is, aki előbb tanuk előtt belement az aradi adósaival való kiegyezésbe, (mert ő csak kis összeg erejéig volt érdekelve) később azonban mégis följelentést tett ügyvédje, *Gyulai Mór dr.* útján az aradi ügyészségnél család miatt. Az aradi ügyészség, meggyőződésén arról, hogy Erdősék mindenkit kiegyenlítették, s utólag kifizették a még *Sandberg*-nek járó 104 koronát is, — *elejtette a vádat* Erdősék ellen. Ebben azonban nem nyugodott meg *Gyulai* ügyvéd. Megapellálta az ügyet a nagyváradi táblához, de felfolyamodásából hiányzott az, hogy Erdősék kiegyenlítették hitelezőiket. A tábla azt hitte, hogy Erdősék nem fizették meg tartozásaikat, hitelezési csalást vélt fölfedezni és utasította az aradi ügyészséget a vád átvételére. Az ügyészség így család miatt vádiratot készített *Pless* és *Erdős* ellen. A vádirat ellen *Baruch Hugó dr.* aradi ügyvéd kifogásokat adott be: ma foglalkozott az ügygyel az aradi törvényszék vádtanácsa, amely teljesen alaptalannak találta a család vádját és megszüntette a további eljárást az aradi kereskedők ellen.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZAMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

PÁRBAJ tintával és sóskiflivel.

*

Hogy mulatnak a városházán?

Arad, február 11.

Este hat óra után az adóügyosztályban összecsapták a hatalmas fő- és alkönyveket, megtörültek a tollakat, leporoltak egy asztalt, ráterítették szép tiszta itatós papirost. Aztán kinyitották a nagy szárnyas ajtót, a tisztviselők körülültek az asztalt s várták a történetadókat. Egyszerre csak hatalmas pukkanás hallatszik be s a hivatal legfiatalabb tagja ragyogó ábrázattal robog be, kezében egy felbontott pezsgős üveget tartva magasra.

— Ezt az öreg ur egészségére isszuk meg — szól az ünneplő gyülekezethez, amelyben a rideg szám-élet dacára az élet derűje szívesen látott vendég.

Áldomást ülnek. Egyik kollégájuk a házigazda, akinek lovagias afférját sikerült több humorral, mint nagyképűséggel eligazítani. Ott a hivatalos helyiségben született meg az ügy, ott is kell elcsendesni a hullámainak. Ma fizették ki a drágasági pótlékot, ma költözött be a jekedv az akták porai közt élő tisztviselők körébe.

Az adóügyi osztályba, a rendkívül felszaporított munka elvégzésére néhány napidijast állított be a polgármester. A tisztviselők ebben az ügyosztályban testvéries együttérzésben élnek s nincsenek köztük választó falak. A dijnok ép olyan kolléga, mint a főnök. De az ujoncot néha napján ugratják és a jókedvű tréfa tüzeben avatják fel szenvedő bajtársá. Egyik napidijas, (aki különben érettségi bizonyítványával felszerelve keresi a maga napi három koronáját,) néhány nappal ezelőtt nagy tisztelettel állit be az egyik számtiszt elé s valamely ügyben felvilágosítást kér tőle. Első alkalommal volt szerencséje az ifjuhoz s rögtön kész volt a haditerv.

— Sajnálom barátom, de én nálam nincs ez az ügy, forduljon *Lágy* urhoz. Ezzel a vele egy-szobában dolgozó kollégájára mutat, aki elmélyedve íróasztala felett, nem hallotta társa tréfás megjegyzését. Az ujonc nagy tisztelettel lép a megjelölt urhoz, bemutatkozik neki s így szól hozzá:

— *Lágy* ur, sziveskedjék a 23782. számhoz tartozó mellékleteket átadni.

A megszólított, az ügyosztály legtemperamentusabb tagja, dühvel ugrik fel asztala mellől s fel-döntve a tintatartóját, vérben forgó szemekkel rivall rá az előtte álló fiatal emberre:

— Mondja meg annak, aki magát *Lágy* urhoz küldte, hogy egy vén paralitikus, akit majd megtanítok tisztességre. Hirtelen fordulattal otthagya az értelmetlenül bámoló ifjut s rohant ki a szobából. Oriási nevetés tört ki a felpaprikázott kolléga dühöngésének láttára, amely azonban néhány perc múlva elmúlt, mert két ünnepléses arcu ur jelent meg *Lágy* ur sértőjénél, akik *annak rendje és módja szerint provokálták*.

— Meg fogom nevezni segédeimet — szólott ez ridegen es délután már az egész városháza arról beszélt, hogy *Lágy* ur párviadalra kél egyik kollégájával.

Lágy ur szívszorogva leste megbizottai tárgyalását, akiket minden félórában más és más instrukciókkal látott el. Ezek azt vették észre, hogy megbizójuk nem olyan bátor legény, mint amilyennek első felbuzdulásában mutatkozott. Jónak látták a véres eseményre előkészíteni. Megcselekedték ezt olyanképen, hogy egy hatalmas tintás üveget csomagoltak papirosba és egy sóskiflit burkoltak vászonba s félre hiva a szepegő embert, bemutatták neki az emberöléshez szükséges rekvizitumokat.

— Lásd pajtás, ez itt a revolver, ez a nagy üveg meg a karból, mindent jól elkészítettünk.

most aztán bátorság, mert holnap reggel a családi erdőben vivjatók meg a pisztolypárbajt.

— Nem lehetne valahogy békésen elintézni az ügyet? — kérdezte félénken Lány ur, érdemes lenne két évi államfogházat ülnöm emberölésért? Mit csinálók a megölt hátramaradt nagyszámu családjával?

— Aztán biztos, hogy te öli meg, hátha a kolléga puffant le?

— Azt meg pláne nem szeretném. Azért kérek, simítsátok el a dolgot. Részemről ne legyen akadály, én kész vagyok a bocsánatkérésre is.

— Megpróbáljuk, — felelték hidegen a ségédék.

— Ha sikerül, akkor husz koronát rászánok a drágasági pótlékomból és nagy áldomást csapunk.

Ezek elvonultak a revolverre előléptetett sós-kiflivel és karbolla kinevezett tintával. Egy óra hosszat még kétség és remény között vergődtek megbízójukat s mielőtt még hatot ütött volna a város tornyának órája, jelentették, hogy az ellenfél hajlandó bocsánatkérés és áldomás fejében Lány urnak nagylelkűen megkegyelmezni. De azt kívánja, hogy a jegyzőkönyvbe befoglaltassanak ama husz koronák, melyeket a s ma elintézés öröme lesz pezsgőre váltandó az adóügyosztály.

— A kollégialis békéért ebbe is belenyugsom — zokogta Lány ur. — Azt azonban megkivánom, hogy a már beszerzett karbolnak a felét én kapjam meg.

Es mikor a becsomagolt tintás üveget és sós-kiflit meglátta, úgy vágta segédeinek hátához, hogy majdnem egy újabb affér keletkezett. Ugy látszik azonban, hogy megelégtették a lovagiaskodást, mert kitünő harmoniában üritettek poharukat ma este a lágyszívű, de praktikus észjárású Lány urra.

Primás-debű.

— Egy Fráter-nótára. —

*

Tükrös ablak, márvány asztal, angol bőrdivánok!
Kávéházban pesti fülnek huznak a cigányok.
Banda élén egy úr feszít: hegedűhöz mellet
Hallgatják egy kapuciner, vagy egy csája mellett.

Valaha... egy sátoralja cigány neki huzott

Valaha... sok ezer pengő de hamar eluszott.

Valaha... a pénz, a nóta, pezsgő hogyan folyt ott!

A nótához nem olvasták, hej, a Pester Lloydot.

Huzza, s minden emléke a nyirettyübe olvad,

A kasszánál kurizálnak: „Nagysád, miért oly vad?”

Bakkot játsznak valahol az oszlopcsarnok mélyén,

Zöld posztónál gyönyörködnek egymás rekuzéjén.

Fotóljokban kövér hölgyek a Lipót-negyedből

Ki nem fogynak a pletykából, a szapuló kedvből

S vad fivöltés hallatszik az asztalsorok végén:

„Hát az Intreszante Blattrá meddig várok még én?”

A nótára nem hallgatnak s a volt ur csak játsza,

Majd elindul körös-körül, kezében a tálcá... .

Egy straccista három krajcárt nagy megreggel ejt be: .

„Csak most volt itt, mit zsarolják a vendéget itten minden percebe!”

Robotos.

APOSTOLOK HÁZASSÁGA.

Érdekes esküvő az anyakönyvi hivatalban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától: —

Arad, febr. 11.

Az aradi anyakönyvi hivatalban a mai napon dispenczió alatt érdekes házasságkötés történt. A menyasszony egy feltűnő szépségű 18 éves svájci leány, a vőlegény magas, fiatal, barna férfi, román származású.

Kelet és Nyugat gyermekei Aradon ismerték meg egymást, itt találkoztak először, akkor, amidőn messze idegenből, ellentétes irányból, egy nagy, közös idea terjesztése érdekében a múlt év őszén ide zarándokoltak. A közös eszme, a tudományos viták, a lelkesült hév, az ifjuság lobogó lángja mind közelebb hozták egymáshoz ezt a két rokonlelket, akik észre sem vették, mikor már forró szerelemre gyuladtak egymás iránt. Itt Aradon; ahol ez a romantikus szerelem szövődött, léptek ma házasságra: Paulini Péter és Favre Alice.

Az ifju pár, — akik a Deák Ferenc-utca 18. sz. alatt béreltek lakást, — múlt év október havában ismerkedtek meg egymással itt, amidőn az adventisták Aradon az eszme terjesztése érdekében nagygyűlést tartottak a Salacz-utcai helyiségben. Képviselve volt ezen a gyűlésen majdnem minden ország. Nagyszámmal jelentek meg női és férfi misszionáriusok. Többek között itt volt Favre Alice is, előkelő svájci nagybirtokos leánya, egy feltűnő szépségű nő, aki misszionáriusi kiképzését a németországi központi iskolában nyerte. A leány megismerkedett a gyűlésen Paulini Péter misszionárius társával, aki Amerikából jött el a nagygyűlésre és a két fiatal között csakhamar meleg barátság fejlődött ki, melyből később forró szerelem keletkezett.

A két különböző irányból érkezett idegen elhatározta, hogy egymásé lesznek és ott fognak frigyre lépni, ahol megismerték és megszerették egymást. Ez az előzménye annak a házasságnak, amelyet ma kötöttek az aradi anyakönyvi hivatalban Szondy Béla előtt.

A fiatal házaspár Aradon telepedik le, mert a férj a németországi központtól a múlt héten kapta meg kinevezési okmányát, amely szerint Aradon és a környéken kell az új eszme érdekében apostoli működést kifejtenie és már legközelebb utra fog kelni, hogy az adventisták eszméjének minél több hívet szerezzen. Utjában mindenüvé elkíséri fiatal hitvese is, aki kijelentette, hogy állandóan utazni fog férjével és segít neki terjeszteni a nagy eszmét. Ugyanis a nő ép úgy kiképezte magát az apostoli munkára, mint férje és ő is ugyanolyan működést fog kifejteni. Az érdekes házaspár nem tud magyarul, ellenben beszélnek minden más művelt nyelven. Paulini tegnap azt mondotta, hogy jó magyar állampolgár akar lenni, megtanul magyarul és az adventistáknak Aradon magyar nyelvű előadásokat is fog tartani.

Fokról — fokra.

Egy uriaszony tragédiája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, febr. 11.

Megdöbbenően tragikus módon fejezte be kalandos életpályáját egy feltűnően szép biharmegyei uriaszony, akiről az utóbbi időben, főképpen Nagyváradon, igen különös hírek keringtek. Besseney Elemér nagyszalontai járásbíró elvált felesége a tragédia hősnője, aki viszontagságos kalandjai után tegnap a Kolozsvári-utcán hirtelen megőrült. A fiatal asszonyt teljesen eszméletlen állapotban szállították be a zsidó kórházba, ahol később eszméletre tért és elmondta, hogy napok óta egy falatot sem evett. Valószínűleg az éhség okozta rosszulását is. Estefelé azonban újra rosszul lett a szerencsétlen asszony, dühöngeni kezdett, úgy, hogy kénytelenek voltak beszéltetni az elmekórházba.

A fiatal asszony tragédiájáról tudósításunk a következő:

Besseney Elemér járásbíró elvált felesége már évekkkel ezelőtt feltűnt Nagyvárad utcáin, abban az időben, amikor még férje a nagyvárad járásbírósnál működött. A fiatal asszony csakhamar a nagyvárad társaság ünnepelt szépségévé nőtte ki magát. Később Besseney Elemért Nagyszalontára helyezték át és ezidő óta csak néha rándult át a fiatal asszony Nagyváradra.

Csakhamar kalandos, pikáns hírek kezdtek szüleményezni a fiatal asszony nagyvárad utjáról. A pletykák a férj fülébe is eljutottak, aki miután meggyőződött a hírek alaposágáról, — beadta a válókeresetet neje ellen. Körülbelül egy évvel ezelőtt hirdette ki az ítéletet a nagyvárad kir. törvényszék, amely kimondotta a házasság felbontását.

Ettől kezdve menthetlenül haladt lefelé a lejtőn az elegáns, gyönyörű toalettekben pompázó asszony. Kalandjai már a rendőrséget is foglalkoztatták és a nagyvárad rendőrség kitiltotta a város területéről a nagyvárad társaság volt kedvencét. Nemsokára ezután az is kiderült, hogy nem a bűnös hajlam, a vér hajtja a mocsárba az előkelő uriaszonyt, hanem idegbetegsége, amely teljesen hatalmában tartotta a fiatal nőt. Természetes, hogy ettől kezdve inkább szánakozva, mint elítélőleg beszéltek róla és a rendőrség is megengedte, hogy Nagyváradon tölthessen egy-két napot.

A tegnapi tragédiával kapcsolatban azután kitűnt, hogy a nő idegessége súlyos elmebetegséggé fokozódott, úgy, hogy viselkedése közveszélyessé kezdett válni.

Délelőtt 11 óra tájban ugyanis, amikor a legnépesebb volt a Kolozsvári-utca, nagy szenzációt okozott a fiatal, elegánsan felöltözött urinő, aki rémes ordítás közben letépte magáról a ruháját és dühöngeni kezdett, majd kimerülten, eszméletlenül összeesett. A közelben levők csakhamar beszállították a zsidókórházba, ahol sikerült megállapítani, hogy az eszméletlen uriaszony nem más, mint Besseney Elemér nagyszalontai járásbíró elvált felesége. A fiatal nő egészen délután 2 óráig eszméletlenül fektült az egyik kórágyn. Ekkor magához tért és a kórház orvosának szakadozott hangon előadta, hogy napok óta nem evett és rosszulását is az éhség okozhatta. Természetesen azonnal levest adtak be a betegnek, amit ez jóízűen el is költött. Ettől láthatólag jobban is lett.

Alig távozott el azonban a tereméből az orvos, már ijedten jelentette az ápoló, hogy a szerencsétlen asszony leugrott az ágyról és dühöngeni kezdett. Az orvos azonnal visszaszaladt.

a terembe és erélyes hangon rászólt az asszonyra, hogy viselje csendesen magát, mert különben az elme-kórházba fogják szállítani. Az erélyes hang újból magához térítette a beteget, aki sirva könyörgött, hogy ne vigyék az elme-kórházba. És ezután tényleg csendesen is viselkedett.

Késő este azonban újból hirtelen rosszra fordult az állapota. Leugrott az ágyról, neki rohant az ablaknak, törni, zuzni kezdett mindent. A gyorsan elősiető orvos épen akkor lépett be a terembe, amikor az egyik beteg ágyánál állott a szerencsétlen nő és a beteget bántalmazni akarta.

A kórház vezetősége azonnal a rendőrségre telefonált, ahonnan intézkedést kért a fiatal asszonynak az elme-egyházba való beszállítása iránt. A helyszínen megjelent Nemes Áron dr. t. orvos, Réz t. rendőrkapitánnyal. Az utóbbi azután a hatósági orvos hivatalos véleménye alapján — mentőkkel beszállította az elme-kórházba a szerencsétlen véget ért fiatal asszonyt.

A szép asszony orvosa.

Bolgár Ödön dr. szabadlábon.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, feb. uár 11.

A budapesti büntetőtörvényszék néhány nap előtt kilenc hónapi börtönrre ítélte Bolgár Ödön dr. fővárosi orvost, aki egy budapesti uriasasszonyon, a szép *Szluha Pálnén* tiltott műtétet hajtott végre, aki a műtét folytán meg is halt. A tárgyalást zárt ajtók mellett tartották meg s így az ügy részleteiről mi sem szivárgott ki. Az ítélet s főleg az, hogy az orvost ideiglenesen sem helyezték szabadlábra, megerősítette a bűnösségébe vetett hitet.

Annál meglepőbb, hogy most, *ítélet után*, be se várva a kir. tábla döntését, maga a törvényszék helyezte szabadlábra az elítélt orvost. A fordulat részletei még nem ismeretesek s csak annyit sikerült megtudni, hogy a védő oly jelentős bizonyítékok birtokába jutott, melyek az eddigi gyanúkokat lerontják. A védő szerint a vizsgálat eddig teljesen hamis nyomon haladt s Bolgár dr. bűnbak volt a mások megmentése érdekében. Mindezt nyilvános fő-tárgyaláson kívánja tisztázni, de már előzetesen is terjedelmes beadványban rendkívül jelentős adatokat produkált, főleg arra nézve, hogy a *bevádolt orvos első receptje kizárja a bűncselekmény fennforgását*. Erre való tekintettel tízezer korona óvadék felajánlása mellett arra kérte a törvényszéket, változtassa meg eddigi álláspontját, bocsássa szabadon az orvost.

A bíróság nyomban összeült s még tegnap este két óráig tartó tanácskozás után meghozta határozatát, amely úgy szól, hogy a Bolgár Ödön dr. által felajánlott óvadékot elfogadja s *öt azonnal szabadlábra helyezni rendel.* Az eset úgy orvosi, mint jogász körökben feltűnést kelt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Cholnoky Jenő előadása.** A Cholnoky Jenő egyetemi tanár által tartott előadásra már csak állóhelyek vehetők a Mérnök-Egyület helyiségében ma d. u. 4—5 óra közt. A város-háza díszterme csak 1/6 órákor nyílik ki s csakis belépő jegyekkel lehet belépni, miért is kérjük a közönséget, hogy belépő-jegyét hozza magával. Az előadás ugyan díjtalan, de ezuttal is felkéri az Aradi Mérnök- és Építész-Egyület a közönséget, hogy a földrengés hazai áldozatait, — az ajkai és resicai szerencsétlenek —

özvegyei és árvái javára a bejáratnál kitett urnánál adakozni sziveskedjék.

(*) **A Vasutas Szövetség közgyűlésének elhalasztása.** A Vasutas Szövetség aradi kerületének február hó 14-ére hirdetett közgyűlése március hó 7-ére halasztatott el.

Erkölcstelen üzelmek két kávéházban.

Megbüntetett kávéások.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, február 11.

A budapesti rendőrség erős tisztító munkájában most úgy látszik, a kávéházakra tette kezét. Híre érkezik ma annak, hogy két budapesti kávést és azok pincéreit a fővárosi rendőrség súlyosan megbüntette, mert kávéházukban erkölcstelen üzelmeket közvetítettek.

Az esetről fővárosi tudósítónk ezeket jelenti:

A hetedik kerületi főkapitányság az utóbbi időben erős megfigyelés alá vett két budapesti kávéházat, melyről köztudomású volt, hogy nem szorítkoznak tisztán az ételek és italok kiszolgálására. Mindkét kávéház ismert éjjeli kávéház: az egyik a nagymező-utcai *Ámor*, a másik az Andrássy-uti *Louvre*. A rendőri megfigyelés kiderítette, hogy a kávéházak szeparéiban, elrejtett helyein rendszeresen folynak az erkölcstelen üzelmek, amelyeket a kávéások tudtával a pincérek közvetítenek.

Az utcai lányok egész tábora tartózkodott állandóan a kávéházakban, melynek fiatal diákok is gyakori vendégei voltak. A felháborító erkölcstelenségekről a rendőrség tudomást szerzett és most a kávéházak tulajdonosait és pincéreit szigorúan megbüntette.

A *Louvre* tulajdonosait, *Hauser I. Lipót*ot és *Schwimmer Dávid*ot 100—100 koronára, az *Ámor* tulajdonosát, *Kanzler Gyulát* 100 koronára és *öt napi elzárásra*, *Jelinek Ede* és *Lörincz Henrik* főpincéereket 100 koronára és *öt napi elzárásra*, hat pincért pedig *öt napi elzárásra* és *ötven koronára* ítélte a rendőrség.

MULATSÁGOK.

(=) **A katolikus bál** rendező bizottsága a bál meghívókat, összesen mintegy 3600 darabot már szétküldötte; de a számos kérésnek engedve, a meghívókat a közönségnek is rendelkezésére bocsátja, miért is felkéri mindazokat, kik meghívókra igényt tartanak, hogy azt a bál központi irodájában (Ipartestület titkári hivatala) egyszerű levelező lapon, vagy telefon útján, (telefon szám 125.) bejelenteni sziveskedjenek. Az elnökségnél az előjegyzett karzatjegyek szombaton vehetők át. További karzatjegyek csupán csak a második sorban kaphatók. Kérjük a közönséget, hogy a bál jegyeiket lehetőleg előre megváltani sziveskedjék a bál irodájában (Ipartestület), nehogy a bál estéjén felesleges várakozásnak kitéve legyenek. A központi irodában naponta d. e. 10—12 és d. u. 4—5 óráig állanak a báltitkárok a közönség rendelkezésére.

(=) **Az aradi máv. altiszti-kör** Stankovits Miklósné urnó mint bálanya és Stankovits Miklós máv. üzletvezető védnöksége, továbbá Farkas Ernő felügyelő diszelnöksége alatt február hó 13-án, a létesítendő zászlóalap javára, a „Fehér Kereszt” nagytermében zártkörű táncvigalmat rendez.

(=) **Bál Berzován.** A máv. ezüstszinórosai és a Berzova és vidéke uri közönsége február hó 21-ik napján, Berzován, a Csika János mulatójában, a máv. vasutasszövetség árvaház-alapja javára, ének-, zene- és műkedvelői előadással egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez.

(=) **A kurticsi iparos olvasókör** február 20-án a nagyvendéglő összes termeiben építkezési alapja javára, jótékonycélu táncmulatságot rendez. Belépti-díj: Személyjegy 1 korona, család-jegy 2 korona 40 fillér. Kezdeté este 8 órákor.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: *Tulsó partról*, színmű. (C bérlet).
Szombat: *A király*, vígjáték. (A bérlet).

Tanítónő a színpadon.

— Érdekes terv. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 11.

A színpadi ötletek boszorkánykonyháján, a szízigazgató hivatalos szobájában is ritkán születik meg olyan érdekes terv, mint aminőről most a nagyváradi színház környékén beszélnek s ami annál nagyobb érdekességgel bír, mert a megvalósítása is küszöbön áll. Arról van szó, hogy a nagyváradi Szigligeti színházban legközelebb ismét előadják Bródi Sándor külföldet járó, nagyszerű színművét, a *Tanítónőt* és pedig a címszerepben egy valóságos tanítónővel, aki már kezéhez kapta a kiváló író művét és már szorgalmasan tanulja is a szerepét.

Az érdekes terv a nagyváradi társadalom egyik jelentékeny rétegéből: a tanító-ság köréből keletkezett, akiknek a darab iránti érdeklődése a magyarázója annak, hogy ez az ötlet megszületett. Históriaja pedig a következő:

A biharmegyei tanítók egyesületében már régebbi idő óta nemes munka folyik a tanító-árvák segélyezése és a tanítók háza felépítése érdekében s most, hogy a saját áldozatkészségükből elvégezték a feladat legterheesebb részét, a társadalom bevonásával igyekeznek a szép munkát tető alá hozni. Ugy azonban, hogy a közönség nagyon is igénybe vett humanizmusát és áldozatkészségét ne terheljék. Így jöttek arra az ötletre, hogy felkérjék *Erdélyi Miklós* szízigazgatót, akinek az előzékenységeről és áldozatkészségeről eleve megvoltak győződve, hogy engedje át a színházat egy estére az ő árvák javára és ha művészi és egyéb szempontokból nem kifogásolná a tervüket: adassa elő Bródi Sándor *Tanítónőjét* egy igazi tanítónővel a címszerepben.

Az elnökük: *Rátkay József* nyomban levelet is irt a szízigazgatónak, akinek a válasza kedvező volt. Kijelentette, hogy hajlandó a teljes jövedelem 30 százalékát átengedni az árvák segélyezésére, sőt szerencsés ötletnek tartja azt is, ha a biharmegyei tanítók egyik „kolleganőjüket” léptetik fel a címszerepben. Csupán azt kötötte ki feltételül, hogy a kiválasztandó szereplőt előbb ő is meghallgassa. Mi sem természetesebb, hogy a kedvező válaszba és a feltételbe szíves örömmel beleegyeztek a tanítók s a múlt vasárnap már fent is jártak a direktornál *Posta Mária* élesdi tanítónő, a kismemelt címszereplő és kísérője *Rátkay József*, aki kollégáját már előzőleg megnyerte a színházi szenzációnak.

A direktor meghallgatta a kisasszonyt és kijelentette, hogy „very well”, minden jól van, nyomban át is adta a tanítókisasszonynak nemcsak a szerepet, de az egész darabot, hogy legyen alkalma kellően tanulmányozni. Az élesdiek tanítónője pedig, aki a tanítók múlt évi hangversenyén tünt fel — csinos organumával és előadóképességével, — azóta már tanulja is a szerepét és szorgalmasan készül az első próbára, amely február hó 20-án lesz. Az érdekes előadás pedig március hó 6-án, szombaton lesz.

* **A király.** Ezt a szatirikus szellemes vígjátékot legutóbbi előadásán is zsufolt ház nézte végig. A színház igazgatósága számos levelet kapott a vidékről, hogy szombatra tüzze ki előadásra *A király-t*. Az igazgatóság engedve a

kéréseknek, szombaton előadja a telivér francia vigjátékot.

* **Ukrániai vasbányák.** A világ egyik legnagyobb és legtekélyesebb berendezésű vasbányáját mutatja be az Uránia színház a helyszínén készült mozgóképfényképben. A sziklák resztesztésétől a vasnak elszállításáig megismerkedünk a vasgyártás minden fázisával. A robbantást zászlólengetéssel és vészjellel adják tudtul és nyomban azután menyörgésszerű robajjal hasad apró és nagyobb darabokra a vastartalmu szikla. Külön vágányokon erős szerkezetű vaskocsikon szállítják a kőveket a kohókhoz. Hatalmas daruk emelik a nagysúlyu szikladarabokat a kocsikba és miután minden a legtekélyesebb gépezettel működik, meglepően csekély számú munkást foglalkoztat a világ egyik legnagyobb vasbányája. A rendkívül érdekes és tanulságos képet pénteken mutatja be utoljára az Uránia színház.

HIREK.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 12-én az időjárás: enyhe, nyugaton elvélve csapadék.

— **Popovics bankormányzó?** Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy a képviselőházban ma egész határozott formában beszéltek arról, hogy a *Bilinszkynek* osztrák pénzügyminiszterre történt kinevezése folytán megüresedett bankormányzói állást *Popovics Sándor* pénzügyi államtitkárral töltik be. Már arról is beszéltek, hogy *Popovics* intézkedést tett Bécsbe való költözködése iránt.

— **Az angol király beteg.** Berlinből táviratozzák: Az angol uralkodó pár berlini látogatását *Edvard* király könnyű megbetegedése zavarta meg. Az angol király meghűlt és légzőszervi hurutja van. *Edvardot Lövenberg* tanár, berlini specialista kezeli, aki azt ajánlotta neki, hogy amíg a hideg idő tart, addig ne hagyja el szobáját. A király potsdami látogatása, mely ma délelőttre volt tervezve, elmaradt, állapotja azonban nem ad okot aggodalomra. A hideg idő miatt *Alexandra* királynő sem távozik lakásáról, mert nemrég kelt föl influenzából. *Bulow* kancellár tegnap hosszú beszélgetést folytatott *Hardinge* angol külügyi államtitkárral.

— **Az oravicei mandátum.** Oravicáról táviratozzák: *Sigiescu* dr. alkotmánypárti jelölt ma több képviselő kíséretében ide érkezett. Programbeszédében a magyarok és a románok közti békés egyetértést hangsúlyozta. A román nemzetiségi párt *Pop Györgyöt* jelölte, kinek érdekében *Lukács, Vlád* és *Maniu* képviselők ide érkeztek.

— **Aradi függetlenségi polgárok szervezkedése.** A következő sorok közlésére kértek föl bennünket: *Polgártársak!* Kik hívei vagytok a tiszta függetlenségi és 48-as eszmének, rendületlen bizalommal fordulunk hozzátok. A körbe való fölavatással bennünket támogassatok, megjelenésestokkal hitünket erősítsétek s gyarapítsátok az erőt, melyen fölépüljön győzedelmünk biztos vára. A függetlenségi és 48-as kör alapításának munkáját folytatjuk s tagavató estélyt tartunk ma, pénteken este nyolc órakor a 88-as vendéglőben. A szervezőbizottság jelentést tesz eddigi működéséről és megállapítja további teendőit. Arad, 1909. február hó 22. A bizottság nevében: Nagy Klmán, elnök.

— **Arad a bortörvény — mellett.** Arad törvényhatósági bizottságának gyors hangulatváltozásáról már közmondást lehetne faragni. Aki tegnap szemtanuja volt annak a lelkes felbuzdulásnak, mely *Szabó István* és *Zima Tibor* indítványai nyomán keletkezett, az kételkedve fogadja azt a hírt, hogy a ma tartott rendkívüli közgyűlés mindkét indítványt elvetette s a

bornyilvántartásról alkotott törvényszakasz hatályon kívül helyezése miatt nem ír fel a földmívelésügyi miniszterhez a törvényhatóság és nem kéri a bortörvény végrehajtásáról kiadott utasítás idevágó intézkedéseinek megváltoztatását. A *Varjassy Lajos* polgármester elnökletével tartott rendkívüli közgyűlésen 25—30 városatya volt jelen, akik az indítványokkal szemben a tanács javaslatait fogadták el s kimondták, hogy az 1908. évi 47. t.-c. 14. szakaszának a bornyilvántartásra vonatkozó rendelkezéseit, a nálunk különös jelentőséggel bíró ménes-magyarádi borvidék jó hírnevének megóvása érdekében üdvösnek, a borkereskedelem érdekében pedig mellőzhetetlennek tartja a törvényhatóság.

— **Átirat Aradmegyéhez a pornográfia ellen.** Pozsony város törvényhatósága február negyedikén tartott közgyűlésén elhatározta, hogy feliratot intéz *Wekerle Sándor* miniszterelnökhöz a *pornográfiai irodalmi termékek és detektív-regények árusításának eltiltása és a magyargyalázó külföldi lapoktól a postai szállítás megvonása érdekében.* A feliratot most a megküldték Aradmegye törvényhatóságának is, kérve azt, hogy hasonló szellemű feliratot intézzen a kormányhoz. A felirat legszigorubb intézkedéseket kéri a serdülő ifjúság lelkét megmetélező pornográfia ellen és különösen kéri a „Kronen Zeitung“ és a „Neue Zeitung“ postai szállításának megszüntetését.

— **Az elgázolt rendőrtizedes családjának.** *Antal Mihály*, a szerencsétlenül járt rendőrtizedes hátrahagyott családja iránt a végzetes balesetet követő napon, díszes módon nyilatkozott meg a közönség áldozatkészsége. Ma *Hirschl Zsigmond*, a városnak nemesszívűségéről ismert derék polgára tiz koronát küldött be szerkesztőségünkbe, a következő levél kíséretében:

Tisztelt Szerkesztő ur!

Annak öröme, hogy szeretett nőm oldalán, akivel négy év előtt ünnepeltem gyémántlakodalmunkat, e hónapban életem nyolcvanhetedik évét jó testi állapotban elértem. — a szerencsétlenül járt *Antal Mihály* rendőrtizedes családjának segítésére tiz koronát küldök, s vagyok

honfiai üdvözléssel
Hirschl Zsigmond.

Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

Az aradi rendőrkapitányságnál ma *Antal Mihály* családjának segítésére a következő összegek folytak be:

Sariot Domokos 5 kor., *Green Nándor* 2 kor., *Beretz Ferenc* 2 kor., *Kováts Antal* 1 kor., *Moldován Ödön* 2 kor., *Hoffmann Győző* 2 kor., *Riedt István* 2 kor., *Petkovits Béla* 1 kor., *Szebeni Zsombor* 1 kor., *Vozáb József* 1 kor., *Odry Zoltán* 1 kor., *Szeczepkovszky Teofil* 2 kor., *Mikes Gábor* dr. 2 kor., *Szabó József* 1 kor., *Horváth Gyula* 1 kor., *Rasztig István* 1 kor., *Joó Ferenc* 1 kor., *Valenta József* 1 kor., *Kövér Gábor* 6 kor., *Neulinger Piroška* 3 kor., *Feneschán János* 1 kor., *Aufrecht Miksa* 5 kor., *Jakabffy István* és társa 5 kor., *Illits Simon* 2 kor., *Robitsék Lajos* gyűjtése a Városi kávéházban 75 kor., *Németi Emil* papirgyári igazgató 10 kor. A rendőrlégénység gyűjtése 70 korona.

— **Öngyilkosság az eljegyzési lakomán.** *Római* távirat jelenti: Páduában tegnap ünnepelte *Ribaldi* dr. eljegyzését *Garbagnati Emma* kisasszonnyal. A menyasszony lakásán nagy lakoma volt, amelyen nagyszámu rokonság vett részt. Lakoma közben egyszerre csak felállott a vőlegény; azt hitték tósztot akar mondani, de az revolvert rántott elő és golyót röpített agyába. Azonnal meghalt. Az öngyilkosság okát titkolják.

— **Inzultált ügyvéd.** A biharmegyei *Zsabblyáról* írják, hogy ma délelőtt az ottani szolgabírói hivatalban *Csillag Károly* ügyvéd tetteleg inzultálta *Sztojtkovics György* ügyvédet. A kínos incidens szereplői mindketten Szabadkáról tették át ügyvédi irodájukat Zsabblyára. Az eset előzménye az az incidens, amely napokkal ezelőtt egy járásbírói tárgyalás folyamán történt, amikor *Csillag Károly* figyelmeztette *Sztojtkovicsot*, hogy ne szóljon bele a perben kihallgatott tanúk feleletébe s ne irányítsa azok vallomásait. Ebből izgatott szóváltás keletkezett, melynek folyamán *Sztojtkovics* azt mondta *Csillagnak*:

— Hazudik!

Csillag magánkivül kiáltotta vissza:

— Ha nera nézném az ön ősz fejét, arcul is ütném. Ezért a szóért helyt fog állani!

Csillag nyomban provokáltatta is *Sztojtkovicsot*. A segédek pisztolypárbajban állapodtak meg, melyet a feleknek Ujvidéken kedden kellett volna megvívniok. *Sztojtkovics* azonban a párbaj előtt meggondolta a dolgot s kijelentette segédeknek, hogy nem párbajozik, mert *Csillagnak* elintézetlen ügyei vannak. E nyilatkozat miatt *Sztojtkovics* segédei lemondtak megbízatásukról s ennek következménye lett az az inzultus, amely kedden délelőtt történt. *Csillag* épen ügyvédsegével tárgyalt a szolgabírói épületben, amikor *Sztojtkovics* oda belépett. *Csillag* megpillantva *Sztojtkovicsot*, elvesztette higgadságát és olyat sujtott a kezében levő nádpálcával *Sztojtkovics* fejére, hogy nyomban elborította a vér. Azonnal közbelépett az épen jelenlevő *Nikovics Emil* rendőrfelügyelő, aki *Csillag Károlyt* kivezette a teremből. A súlyosan sérült *Sztojtkovicsot* *Földes Simon* dr. orvos részesítette első segélyben.

— **Eljegyzés.** *Steiner Géza* magánhivatalnok eljegyezte *Schvartz Iduskát* Budapesten.

— **Kell Manó cég ajánlja** hirneves ke Lengye harisnyáit és ruhadisz remekeit. 113

— **A gyilkos katonák.** A szegedi kaszárnyából megszökött gyilkos katonák ügyében *Bajáról* ezeket táviratozzák: Ma két aradi hadbíró szállt ki *Bajára*, hogy megindítsa a vizsgálatot a gyilkos *Szirovicza Pál* ügyében. Szemlét tartottak *Baja* határán azon a helyen, ahol *Tóth-Hadrápacs Sándor* tizedes átlőtt hulláját találták, azután *Dees* dunántúli község határában levő dunaparti koresmát kutatták át. Kihallgatták a koresmárost, kit a katonák szintén halálra szántak. Megtekintették azután a koresmából több irányba hazódó véryomokat, melyek azt a gyanút keltik, hogy a szökött katonák vérengzésének esetleg többen is áldozatul estek, kiknek holttestét valószínűleg a Dunába dobták. Egyik hadbíró kijelentette, hogy az eddigi bizonyítékok elégségesek, hogy a katonai törvények értelmében a gyilkost halálra kelljen ítélni.

— **Kémkedéssel gyanúsított író.** Pétervári távirat jelenti: A pétervári határon letartóztaták *Andrejev Leonid* híres orosz író, aki Finnországból akart visszatérni Pétervárra. Kémkedéssel gyanúsították, de mikor a megmotozásnál mindössze egy zsebkést és néhány írást találtak nála, szabadon boesátották.

— **Halál stájerolás közben.** Az *Izabella-utca* 92. sz. ház tulajdonosa, *Rendes Béla* burgonyakereskedő február 1-én minden lakója házbérét fölemelte. A házmester ma beszédte a lakóktól a stájerolás tudomásulvételéről szóló ivateket és épen át akarta adni *Rendesnek*, akit abban a pillanatban szívészélhűdés ért és meghalt.

— **Adomány.** *Solymosán Illés* ur Aradról 17 korona 40 fillért küldött lapunkhoz: az összeget egy szűkebb társaságban gyűjtötte az ajkai bányászerezencsétlenség áldozatainak. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Az újpesti gyilkosság.** *Budapestről* írják: Véres szerelmi dráma történt február 8-án este hat óra tájban Újpesten, a Megyeri-ut és a Kisfaludy-utca sarkán. A járókelők nagy vértócsa közepette, átvágott nyakkal, halva találták Kecskés Istvánné, Nagy Jolán törtéti születésű 27 éves gyári takarítónőt. A megindított nyomozás csakhamar kiderítette, hogy Kecskés Istvánnét szeretője, Szekeres Márton állítólagos postai alkalmazott ölte meg. Beigazolást nyert, hogy Kecskésné évek óta viszonyt folytatott Szekeresrel, sőt egy ideig közös háztartásban is élt vele. A múlt év január elején azonban az asszony a durva természetű embert elhagyta és anyjához, a Rákóczi-ut 24. szám alá ment lakni. Szekeres Márton több ízben kérlelte az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá, de ez nem hallgatott rá. Legutóbb vasárnap újból felkereste az asszonyt és ismét kérlelni kezdte a visszatérésre. De az asszony most is elutasította. Az esteli órákban Szekeres Kecskésné hívására elkísérte egy közeli házba, ahol vasárnaponként cimbalom mellett táncolni szoktak a gyári munkásnők. Utközben történt, hogy Szekeres előrántotta beretváját és az asszony nyakát elvágta. Szekeres még azon éjjel letartóztatták. A megölt asszonyt tegnap boncolták fel kiinn az újpesti temető halottas házában. A hivatalos boncolást *Andreanszky Jenő dr. és Szikszay Sándor dr.* törvényszéki orvosok végezték Aczél Nándor dr. vizsgálóbíró jelenlétében. A boncolás meglepő eredménnyel járt. Amint a ruhát leszedték a holttestről, egy tátongó mély sebet találtak Kecskésné hasán. A seb rendkívül éles eszközzel volt ejtve, de a hashártyát nem vágta keresztül. A letartóztatott Szekeres Márton eleinte tagadta, hogy ő ölte volna meg Kecskésné s azt is tagadta, hogy beretváját magánál hordta volna. Második kihallgatása alkalmával azonban beismerésben volt, de akkor sem említette azt, hogy a megölt asszony hasát is felmetszette. A boncolás után újból vallatóra fogták Szekereset s akkor előbbi vallomását oda módosította, hogy ő csak a hason látható sérülést ejtette az asszonyon, a torkát azonban nem ő vágta el. Allítását a vizsgálóbíró által megtartott helyszíni szemle kétségtelenül megcáfolta. Szekeres ellen a pestvidéki kir. ügyészség indítványára szándékos emberölés büntette miatt folytatja Aczél dr. vizsgálóbíró a vizsgálatot. A letartóztatott gyilkost a vizsgálóbíró ma részletesen kihallgatta. A postaigazgatóság arról értesítette a rendőrséget, hogy Szekeres Márton nevű napidíjas postaszolgá nem állott soha a posta szolgálatában. Ez értesítés után a rendőrség egyik tisztviselője felkereste a pestvidéki kir. ügyészt és engedélyt kért arra, hogy Szekeres Mártont kihallgassa arra nézve is, hogy miért adta ki magát postaszolgának. A kir. ügyész az engedélyt megadta s a kihallgatásról felvett jegyzőkönyvet a kihallgatást foganatosító tisztviselő nyomban beterjesztette a vizsgálóbíróhoz. A vizsgálóbíró a kihallgatás után tekintettel arra, hogy főbenjáró büncselekményről van szó, elrendelte Szekeres Márton ellen a vizsgálati fogságot.

— **Gazdát cserélt a Royal-Orfeum.** *Budapestről* írják: A *Royal-Orfeum*, amelyet ennek a színházi szezonnak a kezdetén nyitottak meg és amelyet csak nemrégiben vett át *Fodor Oszkár dr.-tól Braun Sándor*, már megint gazdát cserélt. Azóta, hogy az orfeum Braun Sándor kezére került, nagyon föllendült és egyre másra tanúságát adta az új vezetőség rátermettségének. A *Royal-Orfeumot* a közönség hamarosan szeretetébe fogadta és mindenki bizonyosra vette, hogy Braun Sándor zsenialitása életképes és népszerű intézményt fog csinálni a haladásnak indult orfeumból. Azonban Braun Sándor is már eladta a *Royal-Orfeumot*, amelynek a mai naptól kezdve nem tulajdonosa. Az új gazda *Bálint Dezső*.

— **Csaló ügynök.** Ily cím alatt, budapesti tudósítónk jelentése nyomán, hír jelent meg lapunkban, amely félreértésekre adott okot. Erre való tekintettel kijelentjük, ami egyébként a hírből is kitetszett, hogy az abban foglalt esemény szereplői mind *budapesti* egyének, s a feljelentett egyénnek nem *Stern Sándor*, hanem *Stern Mór* a neve.

— **Öngyilkossági kísérlet a főkapitányságon.** A budapesti rendőrség ma letartóztatta kabátlopás miatt *Mészáros István* joghallgatót, aki akkor is, amikor a titkosrendőrök előállították, lopott kabátot viselt. A rendőrségi 4. számú zárkában Mészáros a vaságyat feltámasztotta és ingéből egy darabot letépve, ezt összehurkozta és erre felakasztotta magát. Öngyilkossági kísérletét azonnal észrevették és a hurokról levágták. Baja nem történt.

— **Tűz egy pályaudvaron.** A biharmegyei Beél község vasuti állomásán — mint tudósítónk jelenti — tegnap szokatlan tűzvész pusztított. A pályaudvaron két vasuti kocsi állott, amelyek az érkező vonat mozdonyából kipattanó szikrától meggyuladtak. A kocsikban butor állott, melyet *Hollaender Árpád*, a beéli üvegyár tulajdonosa vitetett Nagyváradra. A 8000 korona értékű bu or a két vaggonnal együtt porrá égett és semmit sem lehetett megmenteni. A károsult pert indít a vasut ellen.

— **Elfogott cigánykaraván.** *Bokszege*ről írják: A napokban történt, hogy *Herdencs Kosztán* házában Beél községben betörők jártak. Az éji látogatóktól nagyon megrémült a ház népe és *Herdencs fia, János* felfutott a toronyba és félreverte a harangot. Azt hitték, kísértetek járnak. A betörők, hogy fellármázták a falut, persze elmenekültek. *Szabó István* esendőrőrmester azóta buzgón nyomozta a betörőket, akiket tegnap el is fogott. A beéli erdő mélyén egy cigánykaraván töredékére akadt, akik sok lopott holmit rejtegettek. Az elfogott cigányok beismerték, hogy társaságuk eddig 30-nál több helyen tört be különböző falvakban. A négy cigányt bekisérték a nagyvárad kir. ügyészség fogházába és most keresik a társaikat.

— **Hol készül modern fénykép?** Korszzerű modern fényképek elősmert legjobb hírű műterme, *Kossak cs. és kir. udv. és kamara-fényképész*nél. (Weitzer J.-u. 3. sz.) 541

— **Likőr aromák kitűnő likőrök előállítására;** — házilag — *Vojtek és Weisz*nál. 171

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Hollaky Imre pörei.** *Hollaky Imre* aradmegyei acsuval földbirtokosnak két pörével foglalkozott tegnap a Kuria. *Hollaky* ugyanis a hatóság embereit rágalmozó kijelentésekkel illette, hivatalos eljárásuk bíralata közben. Ezért a törvényszék és a tábla 320 koronára büntette. A Kuria helybenhagyta ezt az ítéletet.

§ **A vásárhelyi méregkeverők.** Szegedről táviratozzák: Érdekes ügygyel foglalkozott ma a szegedi esküdtbíróóság. *Istenes Horváth János*, akit a hirhedt hódmezővásárhelyi méregkeverők perében annak idején életfogytiglan való fegyházra ítélték, 17 év óta állandóan ártatlanságát hangoztatta és végre is sikerült ügyvédjének a pör újrafelvételét kivinni. A jómódu gazdát, akit az édesanyja megmérgezéseért ítélték el, az igazságügyminiszter rendeletére ideiglenesen hazabocsátották Illaváról. *Istenes Horváth János* ügyében beidezték *Jäger Marit* és a hódmezővásárhelyi méregkeverők perének többi szereplőit is kihallgatásra. A tárgyaláson, mely körülbelül egy hétig fog tartani, *Pókay Elek* táblabíró elnököl. A mai tárgyalás *Horváth János* kihallgatásával telt el. *Horváth* hosszadalmasan mondta el a büntény történetét és ártatlannak mondta magát.

§ **Felmentett gyilkos.** Szekszárdról írják: *Wolf Miklós* bátaszéki vagyonos polgár összes vagyonát két leánya között osztotta meg abban a reményben, hogy azok majd ezután

eltartják. Az idősebb leányához, *Verner Józsefné*hez ment lakni, de itt az öreggel rosszul bántak, vén kutyanak nevezték és végre ki-dobták a házból. Ez annyira elkésértette az öreg embert, hogy leányát agyonlőtte. A szekszárdi királyi törvényszék tegnap foglalkozott ez ügygyel és az esküdtek igazmondása alapján *Wolf Miklóst* fölmentette.

TARKASÁGOK.

(*A hét Nap.*) Aradon, éppen úgy, mint más városokban sokat beszéltek most *József főherceg* és *Mihalovics százados* ismert ügyéről. Az esetet *A Nap* című fővárosi estilap pattaatotta ki, amely legrészletesebben irt az ügyről. Sokan még ma is keresik a kereskedésekben *A Nap* ama számain, amelyekben a *Mihalovics-ügy*ről irtak. Ma egy aradi könyvkereskedőhöz bement egy hivatalnok.

— A *Mihalovics* botrány végett szeretném *A Nap*-nak egy hétre visszamenő számaint megkapni.

— Szóval *A hét Nap* tetszik? — kérdezte az egyik segéd

— Igen.

Az alkalmazott vagy tíz percig keresett a lapok között, azután kijelentette:

— Sajnálom, már elfogytak és így a *A hét Nap*-ból már nem szolgálhatok, hanem — és itt egy képes táblája hetilapra mutatott — a *A hét Nap* helyett szolgálhatok egy *Hét*tel.

(*A vásárból.*) Ezt a krónikát nem fogják ugyan a szalonokban elmondani, de mi elmondjuk, mert megtörtént az eset a legutóbbi hetivásáron.

Az egyik fazekas már eladta minden portékáját, csak két megrepedt fazeka maradt meg. Tudta, hogy így nehezen adja el őket, kapta magát és összetörte a megmaradt két fazekat. Törte, tördelte addig, amíg valósággal finom por lett belőlük. A port aztán kitette a vásznára és nagy lármába kezdett.

— Miért lárma annyira kend ahhoz a porhoz? Miféle por az? — kérdi tőle egy paraszt.

— Bolha-por! — veti oda a fazekas.

— Mi-e?

— Bolha-por! Megfogja a bolhát, ráhinti a hátára, menten fölfordul a beste állat.

— Dejszen, — okosodik a paraszt, — ha már megfogtam, magam is agyonnyomom.

— Ugyis lehet! — mondta a fazekas.

(*A nagy fogadás.*) *Sanyikáról* és *Lacikáról* szól ez a történet. *Sanyi* 6 éves, *Laci* csak 5.

A napokban meglátogatta őket egy barátjuk, *Ernő*, aki már 6 és fél éves. 's így mint a legöregebb ő volt a társaság bölcse. Össze is veszték lépten-nyomon *Sanyival*, aki szintén bölcs akart lenni.

— Az én apám okosabb, mint a tied — mondta gögösen *Ernő*.

— Na azt ne mondd — felelte *Sanyi* — az én apám jobban tud írni, mint a tanító ur.

— Mégis az én apám okosabb.

— Hát fogadjunk!

— Fogadjunk!

— De mibe?

Mialatt így tanakodtak, az öt éves *Laci* oda-sompolyog hozzájuk és megoldja a kérdést:

— Fogadjatok egy litej bojba!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Gyógypedagógiai intézet, *Borosjenő*. A közleményről olvashatatlan levonatot kaptunk, ezért nem közölhetjük.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 1.

Amerika l-el magasabb. 10 ezer nétermázsa alig tartott.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dei zárlat	2 órai zárlat
Buza áprilisra ...	12.84—12.85	12.84—12.85
Tengeri májusra ...	7.28—7.29	7.03—7.09
Rozs áprilisra ...	10.14—10.15	10.11—10.12
Zab áprilisra ...	8.60—8.61	8.5—8.60
Buza 1909 októberre ...	10.96—10.97	10.94—10.95
Rozs októberre ...	9.16—9.17	9.16—9.17

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelre závény ... 631.50
Magyar hit részvény ... 741.50

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 1. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 135—137 fillérig; fiatal közep páronként 240—200 kilogrammig terjedő súlyban 131—133 fillérig; könnyű páronként 230 kilogrammig terjedő súlyban 35—137 fillérig.

Szertelai: Nehez páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 24—6 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 24 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertélszámla: Február hó 8. napján volt készlet 19.875 darab, február 9. napján folhajtatott 121 darab, február 9. napján elszállított 311 darab, január 10. napjára maradt készletben 19.185 darab.

A hizott sertés üzlet irányzata: nyugodt.

IDEGENEK ARADON.

— Február 11. —

Fehér Kereszt szálloda. Pintér Rezső utazó Békéscsaba. — Stern Zsigmond ker. utazó Budapest. — Dentsik Jakab utazó Lugos. — Jekler Paul utazó Solingen. — Onitter Lajos kereskedő Bécs. — Pollák Ede utazó Bécs. — Zachariás Jenő gazdasági Borossebes. — Eiszer Miksa utazó. — Irényi Gyula utazó Bécs. — Krausz Mór utazó Budapest. — Panks Albert mérnök Budapest. — Reiner M. utazó Budapest. — Polgár Pál gazdálkodó Füzesgyarmat. — Král István cs. és kir. őrnagy Békéscsaba. — Pável Konstantin dr. tanár Belényes.

Központi szálloda. Popovics Mózes lelkész Govega. — Petkovics István kereskedő Borosjenő. — Klein J. zsef utazó Budapest. — Benedek Jenő utazó Nagylak. — Rosenblum Márk utazó Budapest. — Prágai Mór utazó Budapest. — Husszer Gerő sütőmester Kolozsvár. — Jerny Pál utazó Budapest. — Tarján Géza földbirtokos Temesvár. — Katona Dezső utazó Budapest. — Mandel Ferenc kereskedő Budapest. — Francz Oszkár utazó Budapest. — Urbán Oszkár utazó Budapest. — Balassa Károly utazó Budapest. — Sorbán Miklós dr. ügyvéd Borosjenő.

Vas szálloda. Popeszkú János lelkész Nagytörök. — Pasula Miklós tanító Sikula. — Krammer Mór utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Ungermann Manó utazó Temesvár. — Ardelean János jegyző Szintye. — János Ella magánzó Debrecen. — Rund Viktor gyárvezető Borosjenő. — Vajda Jakab dr. ügyvéd Világos. — Jónás Sándorné kir. törvényszéki bíró özvegye Debrecen. — Wurfer Gyula utazó Budapest. — Beles Augusztin gör. kol. lelkész Simánd. — Schlosser Adolf utazó Bécs. — Hollender Jakab kereskedő Galicia. — Herre Antal utazó Grác.

NEMZETI SZINHÁZ.

Péntek, 1909. évi február hó 12-én:

C) bérlet.

C) bérlet.

A tulsó partról.

Három felvonásban. Irta: Salten Félix. Fordította: Fényes Samu.

SZEMÉLYEK:

Laurentin gróf Várnay Jenő.	Emilla	H. Harmath J.
Aristides, a fia Mártonfi R.	F. übner	Delly Lajos.
Festenberg Keszler Ede.	Mária, felesége	Novák Iren.
Helen, felesége K. Kápolnai J.	Lottia, leányuk	Bénekó Gizl.
Egy szolgáló Bánhidy.	Kobermeir	Ditrói Mór.
Ne stílt, báró Delly Lajos.	Schenk Lipót	L. övey Leo.
Dr. Kopfner Hunyady J.	Leblanc	Zalay Margit

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

Uj műsor. Valogatott újdonságok.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor: 1909. február hó 12-én, péntek:

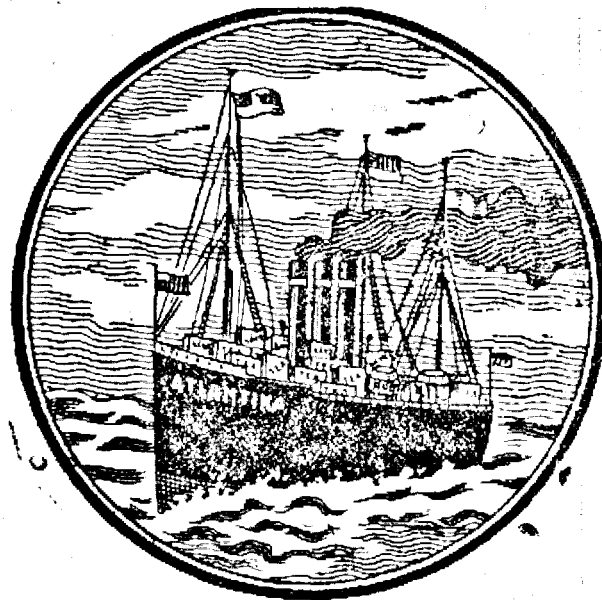
1. Próbára tett szerdem. (Életkép). — 2. János rendelő órája. (Bohózat). — 3. Ukrániai vasbányák. (Látványosság). — 4. Karcsonyi álom. (Mese). — 5. Vakok tanítása. (Természet utáni). — 6. A vámor menyasszonya. (Dráma). — 7. Férfitöseg. (Életkép). — 8. Fahrmaun kormányozható leghajója. (Természet utáni).

Előadások délután 5, este fél 7 és fél 9 órakor.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.*

Reggel, délután és este

igyunk

ATLANTIKA kávé,

ATLANTIKA teát

ATLANTIKA rummal

mert csak az

ATLANTIKA

kávé, tea, rum speciális üzletben

kapható

fűszer és illatszertől mentes

kávé, tea, rum.

A kirakatban működésben látható villanyüzemű kávépörkölőnkkel naponta többször friss pörkölés. Eladás nagyban és kicsinyben. 421

ATLANTIKA

Kávé és tea behozatal

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.

Városi és megyei telefon 609.

Szőlősgazdákhöz.

A szőlőpótlások rendkívüli nehézségei és sikertelensége abban leli magyarázatát, hogy ahhoz nem a megfelelő, teljesen megbízható

I. oszt. gyökérűs anyagok,

hanem mindenféle meg nem felelő ripária és oltvány lesz felhasználva.

Szőlőpótlás céljára gyoroki szőlőgazdaságomban igen bevált módon fajtiszta ripária-portális vesszőket gyökereteket és szőlőoltványokat készítünk, melyek a sikeres és eredményes szőlőpótlást mindenkinek biztosítják.

Jessék a hirdetést megfigyelni.

Vojtek Alajos

szőlőbirtokos.

Hatóságilag engedélyezett

kiárusítás

könyvek, papíráruk és
írószerekben

üzletáthelyezés miatt

Ingusz I. és Fia

könyv-, papir- és írószerek
kereskedésében 661

Weitzer János-utca

Antiquar-könyvek,

irodai papírok, levél-

papírok, borítékok,

csomagoló papírok

beszerzési árban

lesznek kiárusítva.

Ingusz I. és Fia

Weitzer János-utca.

Valódi orosz, Caravan és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimérve

Valódi Jamaikai

RUMOK

Ismert saját töltésű üvegeinkben

Legelőnyösebben ösmert bevásárlási hely:

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése 201

ARADON.

Telephon 422.

Uj asztalos műhely Aradon.

Van szerencsém a nagyérd. közönségnek b. figyelmét

épület- és butor asztalos műhelyemre

tisztelettel felhívni. Számos éven át volt alkalmam Budapest, München és Stuttgart előkelő műhelyeiben tapasztalatokat szereznem. Ezen kedvező körülményeknél fogva abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legmesszebbmenő követelményeket elégíthetem ki.

Fő elvem: pontos, tiszta, izléses és tartós munkával szolgálni.

B. pártfogást teljes tisztelettel kér

Reich Dezső

épület és butorasztalos 691
Aradon, Aranykéz-u. 8. — Telefon 422.

OLLA
gummi különlegesség
Dobozonyított legjobb prés-servatív újdonság. Egyedül forrártár.
Vöröskereszt Drogeria
Arad, Wéltzer János-u. 2.
18 szabadságom.

Szövet, barchet, flannell

és mindenféle téli áruk remek választékban

Hoffmann Sándor

Arad, Színház-épület.

Uri lakás

első emeleten erkélylyel. 8 szoba és mellékhelyiségekből

kiadó.

Esetleg istálló is rendelkezésre áll.

Bővebbet

Goldschmidt Mihály cég

irodájában 802

Boros Béni-tér 24. sz.

Arad, Színház-épület. Vidákra mintákat készséggel küldök.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiatalulónak

3 korona kezdőfizetéssel felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban

DEPILLOR

HAJVESZTÓ.

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnövés alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ara utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ara utasítással: 70 fillér.

Ovakodjunk az utánszaktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.

Fagyviszketegségeknek

biztos megszüntetésére,

Fagydagánatoknak

gyors elmulasztására kitűnő hatású szer a

„Frigin”

(örv. védve.)

Egy üveg ára ecsettel együtt — 70 fillér.

Vigyázzunk a „FRIGIN” névre.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai

Gummi-óvszer

NEVER.

6 darab egy eredeti fémdobozban 3 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyszertárában 191

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

„Déznai népbank részvényegyesület” felszámolás alatt.

Meghívó.

A „Déznai népbank részvényegyesület” felszámolás alatt

üzletreszesei ezennel meghívtnak a

rendes évi közgyűlésre,

mely 1. évi február hó 28-án délelőtt 11 órakor Déznán, az egyesület helyiségében fog megtartatni. 839

TÁRGYSOROZAT:

1. A felszámoló és a felügyelő-bizottság jelentése az 1908. üzletéről, a mérleg jóváhagyása és a nyereség felosztása.
2. A felszámoló és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
3. Esetleges indítványok.

Dézna, 1909. február hó 8.

Dr. Suciu János, elnök.

Mérleg-számla 1908. évre.

VAGYON		K.	Teher.		
Készpénz	48.13	Üzletreszek	281.46
Várók	6422	Takarékbetétek	19 732.19
Felszerelés	100	10% tőke kamat adó	51.92
Adások	4.71	Tiszta nyereség	48.48
Elhelyezett tőke	13 493.00			
		20.113.99			20.113.99

Dézna, 1908. december hó 31-én.

Milan Zachariás, s. k. Micula Gergely, s. k.
igazgató. könyvelő.

Felszámolók:

Ratka Fedos, s. k. Faur János, s. k. Zsebe Pál, s. k.
Tirta Janos, s. k. Kovács Pintyea, s. k. Adraso Vazul, s. k.

Jelen mérleg-számlát a fő- és segédkönyvekkel tételről tételre megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. — Dézna, 1909. január 31.

A felügyelő-bizottság:

Bodea Fabritiu, s. k. elnök
Koszteu Terente, s. k. Ageu Pavel, s. k. Kovács Terente, s. k.

APRO HIRDETÉSEK.

A kinek

ismerettség hián

házasra, nevelőre, újságíróra, könyvtárosra, vegérré, leányra, gazdaságra, kocsisra, v. csellósra, kertiészre,

kulcsárra, gazdaságonyira, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy, írodasszolgára, pénzügyesre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

bérbeszedni kíván

útszert, házat, vadászterületet,

kocsit, lovat, halászatot, telket,

Aki

eladni kíván

enyert, szorgot, bort, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást stb.; v. az

Aki

szedéseket vételei vagy bérbeszedés céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legelőszobában ér csatló, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetői

rovatait használja.

„Babuska“.

Levele van kívánt helyen 887

Alkalmazást keres

érettségizett, román nyelvet is bíró egyén. 835

Májustól kiadó

4 szobás lakás Láhner György-utca 7a. sz. a.

Angol hölgy

leckéket ad szerdán reggel, kedd és csütörtökön délután 2-től 5 ig. Miss Margareth Schmitt. Aradi Közlöny címén. 831

Úri lakás

a Boros Béni-tér 7 szám alatt épülő házban, ugyanott kényelmes 3 szobás udvari lakások fürdő szobával, villanyvilágítással kiadó f. é. május 1-re. Közelebbi értesítést nyerhetni: Braun N. A. tulajdonosnál Boros Béni-tér 9. 720

Rongált dobozu levélpapírokat,

minden elfogadható árban árusítok ki. üzleti könyvek gyári raktára. Alkalmi vételek könyvek és hangjegyekben. Könyvtárak berendezése. Kerpel Izso könyv-, zenemű- és papirkereskedése, kölcsönkönyvtára és zeneműkölcsonzó intézete, Aradon. 262

Keresek

bérbe 3. esetleg 4 szobás lakást fürdőszobával, és megfelelő mellékkelhelyiségekkel ellátva, május 1-ére. Ajánlatok Reich Fl. színház épület. 822

A Teleky-utca 20—21. sz. ház

szabad kézből eladó. Értekezhetni Perényi József állomás főnök úrnál, Eleken. 772

Két elegánsan butorozott

utcai szoba, szalon és hálószoba, kiadó. Deesewffy-utca 8a. 789

Keresek

május 1-ére egy modern 3 szobás utcai lakást, fürdőszoba, eselőd-szoba és mellékkelhelyiségekkel a belvárosba lehetőleg új házban. Cim a kiadóhivatalban. 810

Katóságilag engedélyezett

kiadású könyvek, papíráruk és írószerekben üzletáthelyezés miatt Ingusz I. és Fia könyv-, papír- és írószer kereskedésében, Weitzer János-utca. 173

Kerestetik ügyes,

tiszta, megbízható szobaleány, ki éves bizonyítványokkal rendelkezik. Jelentkezni e lap kiadóhivatalában.

Permetező javítások elfogadtatnak

M. kir. szabadalmazott •

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyár árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak héjak és egyéb tisztátanságok azonnal továbbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem romlasztja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közégeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummizott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig-Ottó

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Nagyhalmágyon

egy ker.helyiséggel és tekepályával is ellátott jó forgalmu, teljesen berendezett és felszerelt

vendéglőbe

fiatal, munkaképes, a román nyelvet feltétlenül beszélő fiatal házaspár

kezelőnek

kerestetik.

Kaucióképes reflektánsok értekezhetnek a tulajdonosnál,

Kosztá Jánosnál,

Nagyhalmágyon. 808

Batucza községben

egy 40 év óta egyedüli fennálló

Vegyeskereskedés

italmérési joggal és trafikkal, 7 hold föld, 3 nagy szilvaskert, házzal együtt kedvező fizetési feltételek mellett betegség miatt

azonnal eladó.

Bővebbet 838

Roth Jakab

tulajdonosnál

Batucza, posta Berzova.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Cím: 5715

Szigyártó Nagy Mihály

Felsőseged, Somogy megye.

SZŐLŐPÓTLÁSHOZ

rendkívül gyökérdus, fajtisza

hárszal kőve készült

szőlőoltványok

továbbá 1 és 2 éves rend-

kívül gyökérdus, fajtisza

Riparia Portalis

alany bármily mennyiség-

ben kapható.

Kéretik a szükségletet előjegyeztetni.

Vojtek Alajos

szőlőgazdasága GYOROKON. 816

Telefon Arad 147.

Telefon Gyorok 14.